

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za ino-
statstvo Din 40.— neobvezno.
Oglasi po tarifu.
Uredništvo
Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/1. — Telefon št. 72.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
Knaljovi ul., št. 5/1. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava:
Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 36.
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta,
— Ptuj, — Kranj, — Novo mesto,
— Radenci, — Slovenj Gradec, —
— Velenje, — Ptuj, — Zavrč, —
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842. — Praha číslo 78.180.
Wien Nr. 105.241.

Uničujoč obračun s klerikalci

Minister Pribičević je v ostrem govoru razgalil vso nemoralno in nepoštenost klerikalcev. — Burni prizori v zbornici. — Razprava o volitvah v mariborskem okrožju

Beograd, 23. marca, p. Narodna skupščina je danes pričela razpravo o spornih mandatih. Seja je bila otvorena ob 10.20 pred precej slabo zasledeno zbornico. Ko sta prišla v dvorano Pašić in Pribičević, so ju poslanci večine burno pozdravljali. Po izvršenih formalnostih naznani predsednik, da bo vodil

debatu v treh oddelkih, najprej o volitvah v okrožju Maribor-Celje, nato o volitvah v bregalniskem okrožju in končno o mandatih HRSS. Prvi je govoril zem. Vujić, po katerem je minister dr. Ninčić podal nekatera osebna pojasnila.

Po kratkem odmoru je dobil besedo posl. Smodej, katerega govor je bil

zbirka najnesramnejših psov, laži in klevet

proti samostojnim demokratom. Smodej zatrdi uvodoma, da so klerikalci vodili volitve z največjo korektnostjo. Zato pa so Žerjav in samostojni demokrati uporabljali vse metode nasilstva in teroriziranja velicel in podkupovanja. Uradniki, ki so se držali zakona in niso hoteli poslušati Žerjava, so bili preganjani. Policijski komisariji so prepovedovali zborovanja SLS in niso smeli dopustiti ničesar, kar bi bilo proti vladi in njenim strankam. Poedinim županom so ponudili samostojni demokrati po 100 in 120 tisoč dinarjev, da bi postavljali posebne liste SLS. Žerjavovi so kupovali glasove po 500 Din. Velika župana Balčić in Pirkmaier sta slepo orožje dr. Žerjava. Doslje smo Slovenci vodili principielne borbe. Žerjav na je pričel kupovali volilce v masah. Neki njegov prijatelj bančni direktor je vhitopjal 6 milijonov. Sramota je tudi afera Thurn-Taxis. Dr. Žerjav je bankrotel, ki je bil obsojen na ječo, pa ni vzdržal zapora. Njegov prijatelj Kramer mu je izposloval pomiloščenje. Danes se okoli Žerjava zbira klika, ki terorizira Slovence. Tajniki JDS so hodili po zborih s svetim pismom v roki, pa so jih kmetje nagajali. Medtem, ko je duhovščina vse storila, da podučuje in vzgaja narod v poštenosti in morali, so demokrati sistematično zlorabljali vero in cerkev. Demokratov je sama korupcija. Ako bi duhovniki imeli take afe, kakor je Žerjavova, potem bi slovenski narod ne volil njih, temveč bi volil samostojne demokrate.

Smodejev govor je vzbujal neprestane ogorčene protiklice ter opetovane burne prizore. Takoj za Smodejem se je oglašil k besedi minister Pribičević.

Pribičević razkrinka in žigos klerikalce

Nato je povzel besedo minister prosvete Svetozar Pribičević, ki je izjavil, da ne misli poseči v debato o volitvah v mariborskem okrožju, da pa hoče z nekaj besedami ovreči pritožbe posl. Smodeja proti sebi, svojim prijateljem in proti stranki, ki ji pripada. G. Smodej je rekel, da sem jaz izvrševal premeščanja učiteljev. Na to morem samo odgovoriti, da sem se kot minister posluževal istih pravice, katerih se je posluževal moj predhodnik g. dr. Korošec.

(Odobravanje v centru.) G. Smodej je takaj govoril pavšalno in ni navedel nobenih imen, kake konkretne obtožbe. Kako temeljito se je dr. Korošec posluževal svojih pravic, dokazuje »Učiteljski Tovariš«, ki je vse slučaje navedel. Ko sem prevzel svoje mesto, sem imel dolžnost, da popravim kar je dr. Korošec iz strankarske strasti zagrešil. (Burno odobravanje večine.) Gospoda ste čuli, s kakšno mirznjo in fanatizmom je govoril tukaj moj predgovornik, ki je duhovnik in iz katerega ust niste slišali niti besedice iskrene bratske, krščanske ljubezni. G. Smodej je šel tako zelo daleč, da je vpel v razpravo tudi mojega prijatelja

dr. Žerjava na nedostojen način. To je gospodje storil pred licem dr. Korošca, dasi je znano, da je bil po onem dogodku, ki ga g. Smodej očita prijatelju Žerjavu, ta isti Žerjav, najintimnejši drug in sodružnik g. dr. Korošca. (Burnen hruv in vzkliki.) G. Korošec in tovariši! Ako je dr. Žerjav difamiran, pa je kljub temu mogel biti podpredsednik v pokrajinski vladi v Ljubljani, ko je bil dr. Brejč predsednik te vlade, ako je kot difamiran človek z Vami g. Korošec moral iti v Ženevo pred srbsko vlado, da podpisuje ženevski protokol, ako je ta difamirani človek mogel biti osebni tajnik dr. Korošca v avstrijskem parlamentu (burni klici, čuje, čuje!) klerikalci molčijo) potem dovolite, da rečem predvsem ono: **Gospodje, ki prednašajo proti dr. Žerjavu danes na**

temi mesta post festum obtožbe, so res izredni ljudje. (Burno odobravanje.)

To sta dve morali. o katerih je govoril g. Bazala. Naša morala je, da moremo delati samo s častnimi ljudmi, vaša morala pa je, da morete delati z nečastnimi ljudmi! (Burno odobravanje pri večini.) Pojdimo dalje. G. Smodej vam je govoril, da je stranka, kateri pripadam, aferaška stranka, omenil je afero Thurn-Taxisa. Mislim, da še ni tako davno, ko je vodja bloka tako zvanega narodnega sporazuma in seljaške demokracije (šele tu s opršili klerikalci nekoliko k sapi ter pričelo divje razgrajati. Kmečki poslanci SLS se obnašajo še precej dostojno, duhovniki pa kričijo in razsajajo kakor besni. Predsednik kliče k redu posl. Korošca, Skulja, Kulovca, Vesenjaka in Smodeja). Pribičević je nadaljeval: Ko je šef bloka narodnega sporazuma Ljuba Davidović v nekem članku z lastnim podpisom obtožil dr. Korošca radi korupcije.

(Burno odobravanje pri večini in protesti pri opoziciji. Dr. Korošec: To ni resnica. Vi navajate lažne stvari.) Pribičević: To je resnica in g. Davidović vas je obtožil radi čevljkov in ameriških bluz. (Odobravanje, smeh pri večini, protesti opozicije.) Pribičević gleda dr. Korošca in mu govori: Da g. Korošec, gospod Davidović Vas je pod lastnim podpisom obtožil korupcije, kar ga ni oviralo, da Vas je vzel za člana svojeja kabineta. Ni Vas obtožil pod svojim podpisom g. Pašić, ne g. Marko Trifković, nise Vas jaz, pač pa Vas je obtožil g. Ljuba Davidović! Dalje, ako je g. Smodej smatral za potrebno, da sedaj spravi zadevo Thurn-Taxisa na razgovor, potem bi moral to storiti na dostojnejši način. Predložiti bi moral obtožbo Narodni skupščini, ki je edino kompetentna, da sodi o tej stvari. Če tega nečete g. Smodej, bodite pogumni in objavite očitke v novinah, pa ne anonimno, temveč pod svojim podpisom, da se Vas more tožiti. Vi pa da svoje obdolžitve ali dokazete, ali pa se Vas kot klevetnika obsodi. (Burno odobravanje.) Časten, pošten in dostojen človek dela tako, nečasten, ne pošten in nedostojen človek dela pa tako kakor Vi! (Burno pritrdjevanje.) Pred nekaj dnevi je predsednik francoske vlade

g. Herriot podal sijajno fotografijo klerikalizma.

Prav taki ste, kakor Vas je naslikal g. Herriot in še hujši. (Vrišči pri klerikalcih.) Tudi vi naši skupščini Vas vidimo v vseh Vaši moralični nagoti, intolerantne, Vas, ki pđavite, da ste služabniki krščanske misli.

iz katerih pa govori sama hudobija in mrznja!

G. Smodej ni navedel nobenega konkretnega slučaja nasilja, ki se je zgodil v Sloveniji. Vi popj v klerikalni stranki, ki operirate ... (Velikanski vrišč pri klerikalcih, ki točejo po klopeh ter v onemogli jezi kričijo, kakor besni.) Pribičević jih mirno gleda in nadaljuje: Gospod Korošec, kako izgledate! Vi, ki operirate z nebesi in peklim; ki delate nasilje dušam; ste najmanj poklicani in kvalificirani, da govorite o nasilju.

Nasilje, to je sistem Vaše politike. Brez nasilja, moralnega, duhovnega, bi Vas, gospoda, ne bilo tukaj.

(Burno pritrdjevanje. Klerikalci razbijajo po klopeh, kričijo kakor brez uma.) Okoli Pribičevića se napravi velik krog, skupščina se razdeli v dva tabora, razdraženost je velika, borbenost še večja. Radikali in samostojni demokrati se zbirajo okoli Pribičevića in očitajo klerikalcem resnico: vsled katere klerikalci drhte od besa ter posebno doktor vsak trenutek skače s svojega sedeža. V nekem trenutku reče Korošec predsedniku Narodne skupščine: Ali se vračajo časi bune?

Pribičević nadaljuje: **Borba v Vami je borba vsega kulturnega naprednega sveta!** (Veliko odobravanje.) Ta borba se ne vrši samo pri nas, temveč se vrši v Franciji in v vseh zapadnih demokracijah, na katere se vi toliko sklicujete. Le predložite Vaše pritožbe, obenem pa tudi afero Velepča, afero Korošca, afero Sušnika, vse Vaše afe, klerikalci kličejo: Najprej afero Thurn-Taxisa. Pribičević: Vse, vse, prečitite! Da vidimo, kdo ima več krivic, vi ali mi. Posl. Korošec: Ako se krade za stranko, je to tatvina! Pribičević: Tako je g. Korošec! Zato nikar ne kradi! Zakaj krade? (Burno odobravanje pri večini, pri klerikalcih nastane silen hruv, razbijanje po klopeh. V velikem tršču predsedniku ne preostaja drugega, nego da prekine sejo. Prekinjenje je trajalo 10 minut.

Beograd, 23. marca, p. Današnji osebni klevetniški izpad posl. Smodeja proti ministru dr. Žerjavu, ki je bil službeno odsoten, j v vseh političnih krogih napravil najslabši vtis. Pribičevićev govor so neomejeno odobraval, ne samo v krogih Narodnega bloka, temveč tudi izven njega, ker tudi veliki del opozicije odklanja vsako skupnost s prostostim obnašanjem klerikalcev, ki so z osebnimi klevetami hoteli parirati svojo propadlost politiko.

AVDIJENCA PRI KRALJU.

Beograd, 23. marca, p. Danes dopoldne sta bila v avdijenci pri kralju ministri Trifunović in vojni minister, od 12 do 1 u. ministar dr. Žerjav, zvečer pa je bil sprejet v avdijenci minister Maksimović.

Burni prizori.

Tudi za časa prekinjenja so se nadaljevali prepiri in poslanci so se razburjeno objašnjevati med seboj. S strani poslancev Narodnega bloka so jih silili klerikalci, da so se kar penili. Značilno je bilo gledati, kako rezervirano so se pri tem držali poslanci ostalih skupin opozicijskega bloka. Videti je bilo, da klerikalci tudi med svojimi zavezniiki ne uživajo nobenih simpatij. Po 10 minutah je predsednik zopet otvoril sejo, pomiril poslance in

minister Pribičević je nadaljeval:

Gospodje od SLS se razburjajo radi dveh stvari. Predvsem kritizirajo en moj izraz, da gospoda niso častni ljudje. Rekel sem: ako obtožujejo dr. Žerjava, da je difamiran človek, pa je dr. Korošec kljub temu sodeloval z njim in ga imel za svojega najintimnejšega sodelovalca, potem ostanem pri svoji besedi: Vi niste časten človek. (Korošec: Potem tudi Vi niste časten človek.) Pribičević: Jaz ga ne smatram za difamiranega, Vi pa ste nečasten človek, ako ste z njim sodelovali, vedoč, da je difamiran. Obrnjen k drju. Korošču: Gospod, Vi tega ne morete zanikati. Dr. Korošec: On ni bil moj, temveč je bil klubski tajnik. Pribičević: Toliko več, potem je bil infamiran ves klub, ako ima nečastnega človeka za tajnika in ste Vi ter je ves klub to vedel! Gospoda se vzemirja še radi ene moje izjave. Rekel sem in vsa skupščina lahko to potrdi, da kadar govorim jaz ali govorim dr. Pivko ali kdorkoli od nas, ti ljudje ne pustijo, da pridemo do besede. Rekel sem tem gospodom, naj se preišče naša politika, pa homo videli, kdo ima več, kdo je pri javnih poslih več zaslužil. Dr. Korošec je rekel: ako kdo krade za stranko, je tudi to tatvina. To se lahko razume na dva načina: ali je dr. Korošec rekel to za mojo stranko, ali pa za svojo. Ako misli na svojo stranko, to odklanjam in vračam v obraz dr. Korošču! (Protesti in hruvi pri klerikalcih, večina burno ploska). Noben pošten človek mi ne more zameriti, ako tako nedostojno kleveto odklanjam z indignacijo in ako te klevete klevetniku mečem v obraz. Naj vložijo obtožbe v Narodni skupščini. Uverjen sem da nihče v skupščini ne bo branil onega, katerega bomo smatrali za krivca. Jaz bom posebno za to, da se preiščejo slučaji od 1. 1919. do danes. Za to bomo mi vsi in tudi vsi radikali (živo odobravanje v centru). Potrebno je to, da se enkrat preišče in da bo prenehala Vaša klevetniška kampanja in da se Vaša kampanja pokaže v pravi luči. Spominjam se jako dobro in mislim, da se spominjajo tudi Kumanudi, Timotijević in sam Davidović, da je od 1. 1918. pa do ustvaritve opozicijskega bloka bila demokratska stranka vedno izpostavljena klevetom te gospode (pokaže na levico). Ako pogledate vse številke »Slovenca« od 1. 1918. do 1921. (Klic, Nikdar nismo napadali Davidovića, Vas pa vedno). Pribičević: mene nikdar niste mogli napasti radi kake take stvari, radi kake afe, Vi pa ste klevetali uglednega človeka, odličnega gospoda radi subotičske masti, gospoda Vojo Marinkovića, napadali ste ga gadno, nedostojno in nepristojno. Napadli ste Ljuba Mihajlovića, pisali ste v časopisih, da je bil gol in bos, da pa je obogatel s sekvestri. Malo jih je sedaj tam med Vami, ki jim niste Vi kradiči časti (Tako je!) Omenjam to v zvezi s klerikalno najnovejšo kampanjo, da pokažem, kake motivi jih vodijo. Ne motivi čistote javnega življenja! Ta gospoda žal mi je, da moram to reči, kadar gre za stranko in za strankarske interese ne mislijo niti na Boga niti na resnico. (Burno odobravanje.)

Nato je govoril radi objašnjenja še enkrat posl. Smodej, nakar je bila seja ob pol 2. zaključena. Prihodnja seja jutri ob 9. uri dopoldne.

Beograd, 23. marca, p. Današnji osebni klevetniški izpad posl. Smodeja proti ministru dr. Žerjavu, ki je bil službeno odsoten, j v vseh političnih krogih napravil najslabši vtis. Pribičevićev govor so neomejeno odobraval, ne samo v krogih Narodnega bloka, temveč tudi izven njega, ker tudi veliki del opozicije odklanja vsako skupnost s prostostim obnašanjem klerikalcev, ki so z osebnimi klevetami hoteli parirati svojo propadlost politiko.

AVDIJENCA PRI KRALJU.

Beograd, 23. marca, p. Danes dopoldne sta bila v avdijenci pri kralju ministri Trifunović in vojni minister, od 12 do 1 u. ministar dr. Žerjav, zvečer pa je bil sprejet v avdijenci minister Maksimović.

Nedeljski pretepi v skupščini

Neprestana izzivanja opozicije. — Posl. Bazala izzove pretep. Med glavnimi razgrajaci tudi slovenski duhovniki. — »Narodni sporazum« opozicije le bluff. — Dr. Pivkova lekcija klerikalcem. — Vsi nesporni mandati verifirani.

Beograd, 22. marca, p. Ze od 7. ure zjutraj so se valile goste trume proti Narodni skupščini in orožništvo pred vhodi, ki je bilo pojačeno, je komaj zadrževalo pritisk publike. Mnogo pred pričetkom seje so bile vse galerije nabite polne in tudi diplomatska loža do zadnjega kotička zasledena. Po hodnikih in kuloarjih je vladala velika nervoznost. V živahnih razgovorih so poslanci večinoma praznično oblečeni prihajali v dvorano.

Ob pol 10. je predsednik dr. Subotić otvoril tretji predhodni sestanek Narodne skupščine. Ko je bil odobren zapisnik zadnje seje, je dobil besedo posl. dr. Simonović, ki je čital

poročilo večine verifikacijskega odbora.

Za njim je čital poročilo manjšine posl. dr. Polić, ki je preskakoval cele strani. (Posl. Toma Popović: Zakaj preskakujete cele strani? Korošec: Saj niste analfabeti! Čitajte sami!) V ostalem je čitanje mirno poteklo in po 11. uri je predsednik otvoril debato.

Prvi je dobil besedo Ljuba Davidović. V dvoranji je nastal mir, ki ga je prekinil vzklik: Da čujemo šefa šarenog bloka.

Ljuba Davidović

Mi ne priznamo legalnosti sedanjih volitev, ker so izvršene tako, kakor še nobene niti v predvojni Srbiji, niti sedaj v naši veliki domovini po vojni. (Posl. Bingulac: Teško domovini, če bi bili vsi vodili volitve!) Namen prošlih volitev je bil, da se uredijo naše neurečene notranje prilike. Dve politiki sta bili na razpolago. Ena je politika sporazuma, druga politika čvrste roke. Mi smo bili za politiko sporazuma (klici: Za politiko Moskve! Posl. Majkić: Sporazum na razrušenih temeljih države!)

Vlada ni hotela sprejeti naše volilne parole

za ali proti sporazumu, temveč je postavila parolo proti bolševikom. Da je dobila za sebe javno mišljenje zapadnih narodov, je poslala ministra Ninčiča v inostranstvo, da dobi dovoljenje, da se na Balkanu ustanovi protibolševiška fronta. (Minister Ninčič: To je od kraja do konca netočno.) Na čelu te fronte sta bila predsednik naše vlade in predsednik bolgarske vlade gosp. Cankov. (Ninčič: Neresnično! Klici: Kaj pa je dr. Marinković delal v Sofiji?) Nato razlega Davidović stanje komunizma v naši državi in se čudi, kako se more govoriti o komunistični opasnosti. (Posl. Majkić: V Radiću je komunistična opasnost!) Davidović: Radićevci niso komunisti. Nje je vlada prefarbala, da bi jih mogla spraviti pod zakon o zaščiti države. Blokaške stranke pa so narodu predložile vprašanje ali je za sporazum, in večina naroda se je izrekla zanje. (Govorite nerensico! Vaši zavezniiki so propagirali plemensko borbo in nesporezum! Zato ste propadli!) Danes, ko opozicijski blok prvič nastopa kot parlamentarna zajednica, naj javno sporočimo besedilo našega sporazuma. (Zivahni klici z vseh strani, velik nemir, razgovori med poslanci.) Nato čita Ljuba Davidović sledeči protokol:

Kako si opozicijski blok predstavlja »sporazum«.

I. Parlamentarne stranke, koje su do sada bile udružene pod nazivom opozicionalnog bloka, osnivaju stalnu parlamentarnu zajednicu pod imenom: »Blok narodnog sporazuma i seljačke (ljudske) demokracije« i nastupaju u narodnoj skupštini kao jedna celjna u svim pitanjima, u kojima se radi o skupnoj politici ove zajednice.

Organi bloka jesu predsjednik, izvršni odbor (uži i širši) i skupna sjednica narodnih poslanika.

II. Ovaj blok uzima za osnovu svog radnog programa deklaraciju Davidovićeve vlade od 12. VIII. 1921. koja će se upotpniti drugim potrebnim zakonom o jamstvima sudske nezavisnosti o slobodi štampe i slobodi sastajanja i udruživanja, zakonom o samoupravi seoskih i gradskih općina itd.

Načini sprovođenja posljednjih izbora dokazuju hitnost zakona, kojim će se snažnije zaštititi sloboda izbora i točno označiti odgovornost organa, poštiti kazne i propisati ubrzan postupak za sudjenje krivicama. Verifikaciju poslaničkog mandata da vrši sud.

III. Osnova političkog rada sastoji se iz programatskih načela, koja su već bila djelomice izražena u saopćenju predsjedništva HRSS od 24. IX. 1921. i to pomenice: 1. Stranke bloka stojeći na načelu ravnopravnosti Srba, Hrvata i Slovenaca složu su u tome, da je država SHS jedna celjna, čije se definitivno unutrašnje uredjenje ima izvesti slobodnim narodnim sporazumom Srba, Hrvata i Slovenaca prema dolje izložanim načelima.

2. Definitivno izvođenje narodnog spora-

zuma normalni zakonskim putem i na osnovi demokratske vladavine bez ikakvih unutrašnjih potresa i bez slabljenja našeg međunarodnog položaja, najpotpunije je moguće samo sa monarhijom engleskog tipa, a zasnovano i izraženom u narodnoj suverenosti.

3. Naša država ima da bude seljačka (ljudska) demokracija uređena po sistemu self governmenta (samouprava) od općina sve do parlamenta.

5. I blok u celjni i pojedine stranke u njemu složne su u tome, da je njihova politika potpuno samostalna i opredjeljena jedino voljom naroda i narodnim interesima, pa stoga ostaje i u buduće slobodna i nezavisna od svake obaveze prema inozemstvu — i to tako da narodni interesi budu u skladu sa idejom čovječnosti i općim međunarodnim težnjama za trajnim mirom.

6. Blok isključuje diktaturu svake vrsti. Stoji u politici na načelu narodnog sporazuma i seljačke (ljudske) demokracije a u prevrednim pitanjima na načelu staleškog sporazuma i saradnje.

7. Blok će izvoditi sve potrebne društvene reforme i to stojeći na načelu održanja privatne svojine, koje treba da se uređuju u duhu socijalne pravde i u smislu socijalnih dužnosti. Privredni život našeg naroda naravno seljačkog ima se razvijati na zadržanim načelima.

Beograd, 25. III. 1925.

Za jugoslovenski klub dr. Korošec, za klub demokratske stranke Ljuba Davidović, za hrvatski seljački klub Pavle Radić, za jugoslovensku muslimansku organizaciju dr. Hrasnica.

Med čitanjem so poslanci većine neprestano upadali.

Ko je Davidović prečital zahtevo, da se naj verifikacija mandatov izroči sodišču, je zaklinal posl. Branković: Zagrebške mu! (Velik vrišč.) Ko čita Davidović tretio točko o angleškem tipu, nastane burn sreh pri večini. Čuje se glas: G. Lorković, ali tudi Vi želite monarhijo in angleškega tipa? Ko čita Davidović podpise, kličejo poslanci Narodnega bloka: **Kle je podpis Stipice Radića?** Velik vrišč in kreg med poslanci. Davidović: Ta program je sprejel vsak klub bloka posebej, pa tudi blok kot enota. To je dovoljna garancija, da bo sporazum tudi držal. (Velik smeh pri radikalih. Klici: Radićevci so ogoljufali pokojnega Protića in bodo upropastili tudi tebe, Ljubo!) Davidović: Vi ste vladali z nasiljem, niste nam dopuščali nobenih zborovanj! Razdelili ste državo v dva dela ter ste južni del prepustili Pašiču, Hrvatsko, Slovenijo in severno Dalmacijo pa Pribičeviću. (Zivahni protiklici.) Ustvarili ste razbojniško družbo pod imenom Petra Mrkonjića. (Burni protesti. Kakšne razbojnik?) Davidović: Peter Mrkonjić je vojvodsko ime pokojnega kralja Petra, edine kronane glave, ki je poleg velikega dela za ujedinenje in osvobojenje, čvrsto utrjevala državljanske svobodščine v državi. (Applavz na leviči, burni klici pri Narodnem bloku: Gosp. Davidović, Vi ste v družbi ljudi, ki so kralja Petra proglašali za največjega zločinca! Velikanski vrišč. Poslanci Narodnega bloka se dvignejo in kličejo: Slava kralju Petru! Posl. Baljić (musl.): Na ta poziv v našem razpoloženju ne moremo odgovoriti! Pritrdjevanje pri blokaših. Burni protesti na desnici. Klici: Sramota!) Davidović navaja nato nekatere dozdevne nasilnosti proti kandidatom opozicije, izjavlja, da pomeni obznanja proti radićevcem težko razalžitev celega naroda in pravi, ako izvrši vlada in njena večina svoje zamišljene načrte, potem bo zadala smrtni udarec narodnemu in državnemu edinstvu. (Pritrdjevanje pri opoziciji, živahni klici pri večini.) Predsednik dr. Subotić kliče gosp. Davidovića k redu, ker je četniško organizacijo Petra Mrkonjića imenoval razbojniško. Davidović se izgovarja, da ni mislil s tem četnike, temveč one ljudi, ki so pod njihovo firmo vršili nasilstva za časa volitev. (Smeh.)

Nato je dobil besedo

minister gradvine Nikola Uzunović

Obžaluje, da vsled nemira ni mogel dobro slišati vsega, kar je gosp. Davidović čital. Gosp. Davidović rad prihaja s krilaticami. Ves čas govori o sporazumu, sedaj pa, ko je trebalo povedati, kako si za predstavlja, nam pripoveduje, da se bo sporazum šele delal. Mi na take besede in na take sporazume ne damo nič. (Burno pritrdjevanje pri večini.) Ne more biti sporazuma, ki predhodno ni bil odobren od naroda. Osnovne ideje programa posameznih opozicionálnih skupin, so si tako diametralno nasprotne, da ne more biti med njimi nobenega sporazuma. Nič ne stori, če je gosp. Davidović sedajle nam prečital nekaj, juri bomo slišali namanti, kakor

smo ga do sedaj že desetkrat slišali. Joca Jovanović in Spaho se v Bosni ne moreta sporazumeti, gosp. Davidović pa ne z zapadno demokracijo gosp. Korosca. (Buren smeh.) In vsi skupaj se ne bodo sporazumeli z Radićem. (Živahno pritrdjevanje pri večini, protesti opozicije.) Gosp. Davidović se je spozabil in ne prizna legalnosti Narodne skupščine. Ako on tako diskutira, potem nima pravice od nas zahtevati, da verjamemo, da je Stjepan Radić iskreno pristal na parlamentarni režim. (Tako je!) Minister Uzunović nato podaja pregled Radićeve politike. Kadarkoli se mu je ponujala roka, vedno je zlorabljal situacijo, da je znova napadel vse, kar je tej državi in narodu sveto, dokler se ni nazadnje udinjal boljševikom.

Narodni blok je šel v volitve z jasno parolo:

edinstvo države, njena obramba proti zunanji in notranji sovražnikom, očitavanje sedanjega ustavnega stanja, dokler se na drugi strani jasno in precizno ne pove, kaj je treba menjati in se ne izkaže, da bi bilo praktično in potrebno to menjati. Povejte jasno, v katerih doležbah hočete spremeniti ustavo, pa bomo vsi sodelovali. Ne zahtevajte na od nas, da verjamemo, da bodo državo čuvali ljudje ki prihajajo v Beograd preko Moskve. (Burno pritrdjevanje.) Ne igrajte se z obliko vladavine. Monarhija pod dinastijo Karagiorjevičev je sreča te države in naroda. (Večina vstane in kliče: Živio kralj, živio Peter Osvoboditelj! Klici proti opoziciji: Dvignite se! Tudi opozicija polagoma vstaja, le nekoliko radićevcev obsedi.) Minister Uzunović nadaljuje: Ne varajte nas in javnosti z vašim sporazumom, Radićevci do danes niso izstopili iz sebiške internacionale v Moskvi. (Burno odobravanje pri večini.) Vaš sporazum je narod in volitvah odklonil! Monarhistični princip ste zavili v klavzule. Mj zahtevamo stvarno in realno politiko. V meglo ne gremo! Ako hočete z Radićem, bodi vam, Ali narod vas ho pokosil! (Veliko odobravanje pri vladni večini.)

Ob 1. zaključuje predsednik sejo in napove prihodnjo za 4. uro popoldne.

Popoldanska seja.

Popoldanska seja je pričela ob pol 5. Prvi je dobil besedo klerikalni poslanec Hohnjeca. Govornik na dolgo in široko razklada o sporazumu, o samoodločbi, ravnopravnosti, o korupciji in nesramno napada zlasti demokrate in njihovo časopisje. Agitira za «Jutro», ki ga razkazuje kot najrazširjeniji slovenski list ter «dolži», da vodi najlutejšo borbo proti klerikalizmu. Laže, da so demokrate pribrili svoje mandate v Sloveniji z nasiljem in podkupovanjem. (Burni protiklici na strani Narodnega bloka.) Opozicija da je le radi tega izgubila volilno bitko, ker volitve niso bile svobodne. Zato bi bilo tudi najbolje, da bi parlamenta sploh ne bilo. (Buren smeh. Živahni klici, protesti, vrišči in kriki.) Notranji minister je Moloh, ki žre vse zakone, Hrvatska je pašaluk Pribičevića, Slovenija je satrapija dr. Zerjava. Trdi se, da je duhovščina v Sloveniji zlorabljala vero in cerkev. To je grda laž. Vero in cerkev so zlorabljali demokrate. (Buren smeh, vrišči, prepirl, Hohnjeca se ne čuje več.)

Govor dr. Pivka

Za njim je nastopil posl. dr. Pivko, ki je z vso odločnostjo zavračal napade dr. Hohnjeca. Navedel je konkretno slučaje, kako so slovenski duhovniki zlorabljali vero in cerkev v svoje politične namene, pri čemer je došlo med njim in klerikalnimi poslanci do živahnega prekanja, v katerem so slišali klerikalci mnogo bridkih resnic. Dr. Pivko je naglašal, da se v Sloveniji ni vršilo nobeno drugo nasilje, kakor samo duševno od strani politikujočih duhovščine, v cerkvi in izven nje. Uspehi klerikalne stranke so delo profesionalnega volilnega aparata, ki ga SLS ima v katoliški duhovščini, katera edina odločuje v njej. Klerikalci so pri teh besedah burno protestirali, posl. Zebot pa je naravnost podviljal. Ker je skoro vsa duhovščina v Sloveniji organizirana v SLS in ker naš narod trepeti pod terorjem te duhovščine, ni bilo čudno, ako je SLS dosegla pri volitvah uspehe. Nadalje je dr. Pivko zavračal klerikalne klevete v manjšinskem poročilu. O nasiljih mariborskega velikega župana ob volitvah je izjavil, da mu je velik župan dr. Pirkmaier na njegovo izrecno vprašanje odgovoril, da ni niti njemu, niti nobenemu okrajnemu glavarju znano, da bi bil prepovedan kak šod klerikalne stranke v času volitev. Istotako tudi ni bila ovrana svoboda klerikalnega tiska. «Straža» je izhajala svobodno tik do volitve in je bila prepovedana od mariborskega policijskega komisarja na podlagi čl. 39 ustave, šele, ko ni hotela prenehati z dosledno objavo člankov, ki so zbuvali mrzno proti državi in plemenski razdor. Govornik je navedel naslove posameznih člankov, ki sami dokazujejo protidržavne tendence. Dr. Pivko je naglašal, na kak rafiniran način so nekateri duhovniki pridigovali v cerkvi. Tako je dejal neki župnik pred volitvami: «Vsi, ki volite SLS, pojďte na desno stran, vsi drugi pa na levo stran Boga Očeta!» Da so take pridige morale vplivati na nerazsodno množico, je brezdvomno. Navedel je tudi slučaje, da je duhovnik odredel samostojnemu demokratu zakrament. Končno je govornik očital klerikalcem neskromnost in nepoštenost, češ da govore v Sloveniji drugače, drugje pa v Beogradu. (Silno divjanje med klerikalci.)

Strahoviti prizori. — Bitka med poslanci

Izzivalni govor dr. Hohnjeca in oster odgovor dr. Pivka sta ustvarila v zbornici zelo nervozno razpoloženje. Med splošno živčno napetostjo je dobil besedo posl. dr. Bazala (trumbičevci), ki govori v imenu Hrvatske zajednice in HRSS. Dr. Bazala pričinja z besedami: Gospodje narodni zastopniki. (Poslanec Aleksij: Poslanci, ne zastopniki!) Dr. Bazala: Prav dobro, gospodje, jemljem na znanje, da smo tu ljudje dveh vrst. Ene je sem poslala vlada, in so zato poslanci vlade, druge je izvolil narod in so zato zastopniki naroda. (Na klopih večine: Ne žalite, gospod!) Dr. Bazala: Torej (obrnjen proti večini), gospodje poslanci vlade in (obrnjen proti manjšini), gospodje zastopniki naroda! ... Komaj so bile te besede izgovorene, je nastala v zbornici eksplozija, kakor da bi bil vržena bomba. Med radikalnimi poslanci se začelo klicati: Nesramnost! Takoj naj se upraviči! Čuje se debeli glas: Tu imate sporazum, gospodje! Klici postajajo vedno burnejši: Ne damo se žaliti! Naenkrat je videti, kako poslanec Selmić izskoči iz klopi ter z dvignjeno pestjo hiti proti Bazali. Za njim hitijo radikalni Toma Popović, Vasa Aleksij, Mihael Srečković. Vrišči postaja vedno večji. Okolu Bazale se zbira vedno več poslancev, ki kričijo na njega, on pa stoji bled in zaprepačen. Medtem se radikal Pečić zakadi v dr. Bazalo ter ga s pestjo udari po čelu. Bazalo boji divji krik se razlega: On da nas bo žalil, avstrijski oficir! Radićev hlapec! Poslanec Bingulac pograbl z besedami: Sad ču, da ga udarim! aktovko ministra Pribičevića ter zamahne z njo proti Bazali. Zaman skuša Pribičević miriti in potegniti Bazalo na ministrsko klop. Medtem predsednik, ki je nekaj časa zvonil in miril, zapuša svoj sedež in se s člani vlade umakne iz zbornice. Okolu Bazale se v vedno naraščajočem trušču razvija prava bitka. Nekateri radikalni navalijo na radićevce in klerikalce, ki v begu s poslancema Smodjem in Zebotom na čelu zapuščajo dvorano. V dvorani ostajajo davidovičevci in nekaj radićevcev, ki trzajo pokrove s klopi, poslanci vihtijo drug nad drugim stote stenografov in se zaganjajo kakor besni drug na drugega. Razvila se prava bitka, poslanci se točejo s pestmi, suvalo, preobračajo preko klopi in psujejo. Nabisneje se sponadača davidovičevce Popović in radikal Aleksij, ki se nekaj časa valjata med klopi. Popović se končno zaleti z ного od stola v roki proti poslancu Srečkoviću ter ga hoče udariti po glavi. Oba poslancu stojita tik pred odprtimi vrati in hodnik in tako se vmešajo parlamentarne straže, ki ju razdvajajo in potegnejo poslancu Popovića iz dvorane. Nepopisen prizor je razburil tudi publiko na galeriji, ki se skoraj vsa dvigne raz sedeža ter kmalu skoraj tako močno kriči, kakor poslanci v dvorani. Edini, ki so ostali mirni, so novinarji, ki pridno beležijo dogodke. Kmalu je videti mnogo poslancev z ovrskanimi obrazci, raztrzanimi ovratniki ...

Skoraj 20 minut so trajali nenopisni prizori, dokler se treznejšim poslancem z obeh strani, ki so se vrgli med obe fronti, ne posreži polagoma pomiriti duhove. Predsednik dr. Subotić je medtem izvršil preiskavo o vzrokih kravača in ugotovil, da je dr. Bazala s svojimi razdražljivimi zafrkacijami dal povod za žalostne prizore.

Graja predsednika.

Trajalo je precej dolgo, predno so se pomirili duhovi. Ob 6.20 je predsednik Subotić zopet otvoril sejo ter izjavil: Poslanec Bazala je dal povod za žalostne prizore, ker je rabil besede, ki zaslužijo grajo. Moral se bo opravičiti. Povsem neopravičljivi pa so prizori, ki so se nato odigrali in predsednik jih najostreje obsola. Poslanci, ki so se tako spozabili, bodo po poslovniku najostreje kaznovani. Poslanci so za to tu, da vršijo svojo dolžnost napram narodu, ne pa, da se pretepaio. Nato je dobil zopet besedo dr. Bazala, kateremu se okrog očesa pozna udarec s pestjo.

Bazala se napoi opravičuje.

Dr. Bazala izjavlja, da ni menil nikogar žaliti; reagiral je samo na medklic z verzijo, s katero je samo kritiziral, da je vlada vplivala na izvolitev narodnih poslancev. Samo tako se mora tolmачiti njegova izjava. Prosi, da se njegovo opravičilo vzame v vednost. Nato očita večini, da je z njene strani padlo največ klevet na račun hrvatskega naroda. (Vzklik: «Kakšne klevete?») Da je komunističen! (Nemir in vzkliki: «Ne gre za hrvatski narod, temveč za radićevce!» Predsednik zvonil.) Dr. Bazala govori nadalje o sporazumu in pravi: Ne zadostuje, da imamo en jezik, a dve duši! Zopet nastane nemir, a Bazala v tem srečno zaključil svoja izvajanja. Za njim dá predsednik besedo

Samostojnemu demokratu dr. Ivanu Palečeku,

ki v lepih treznih izjavah izgotavlja, da je opozicija sama sebe obtožila s težko obtožbo. Opozicija je na usta svojo-ga faktičnega voditelja Stjepana Radića izjavila, da ji je iz Moskve obljubljeno popolna moralna in gnotna pomoč. (Burno odobravanje na strani vladne večine in obenem preprij z radićevci.) Paleček nadaljuje: Zdej je jasno, da najavljeni tekst takozvanega «sporazuma» ne imel nikakega vpliva na našo rešitev o osporenih mandatih. (Radićevci dr. Nikić: Kako morete trditi, da smo prejeli denar? To je umazano! — Svetozar Pribičević protestira: Kako morete Vi očitati dr. Palečeku umazanost, ko niste vredni, da mu odvezete čevlje!)

Dr. Paleček: Kar nas najbolj boli, je to, da smo iz objavljenega sporazuma razbrali, da opozicija ne stoji na onem stališču, na katerem je osnovana naša država; mi smo pričakovali, da bo opozicija skesano priznala popolno narodno in državno edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev (... in sprejela program samostojnih demokratov!) kričijo radićevci.) Če bi bila opozicija to priznala, bi ji mogli oprostiti tudi njeno pajdašenje z inozemstvom, ki je trajalo šest let. Toda oni vztrajajo na stališču treh narodov, kar je neskromno in nesorno, kajti ako smo mi trije narodi, tedaj ta Narodna skupščina vobče ni primeren organ za kovanje sporazuma med Srbi, Hrvatji in Slovenci kot takimi. Mednarodni sporazumi so rezultat sile. To smo mi izkusili tudi v našem sporazumu z Italijani. Ako se pri nas sklene sporazum med tremi narodi, bodo na eni strani zmagovalci, na drugi premaganci. (Bura.) Tedaj lahko za nas Hrvate nastane prav neugodna situacija z vprašanjem, kdo je v svetovni vojni zmagal in kdo je bil premagan. Ako bi se to vprašanje stavilo tako, bi Hrvatji morali nositi posledice. Jedro celotnega «sporazuma» je, d ahoče opozicija Srbe, Hrvate in Slovence razpociti. Če smo res trije narodi, tedaj naj se opozicija še nadalje sporazumeva o teritorialni razmejitvi. (Burno odobravanje.)

Večerna seja

Ko je dr. Paleček končal, je predsednik dr. Subotić prekinil sejo in določil nadaljevanje za 21. uro. Poslanci so se po večerji še precej pravočasno zbrali v Narodni skupščini, nakar je prvi dobil besedo musliman Džafer Kulenović. Govoril je o volitvah v Bosni. Takoj v začetku svojega govora je prišel do ostrega konflikta s Tomo Popovićem, nakar je nastal splošen nemir. Ko se je polegel, je predsednik ukoril nekatere poslance radi neumestnih medklicev. Kulenoviću je odgovaril bosanski radikal Veljko Grgurević, ki je dokazoval, da se bosansko muslimansko prebivalstvo, razočarano nad snhovci, vedno česteje priključuje radikalni strani ki. Nato je dobil besedo dr. Orga Angielinović (david). ki je predlagal: «Ker so se volitve izvršile i legalno i nasilno, naj se vsi mandati, predloženi v verifikacijo, razveljavijo in naj se takoj razpiše nove volitve, da narodna volja dobil pravičen izraz!» ... Smeh se je komaj polegel, da je mogel predsednik konstatirati, da je debata za poslance po poslovniku končana. Dobil je besedo le še

notranji minister Boža Maksimović

ki je izjavil: V volilni borbi je šlo za dvoje našel: unitaristična ali federalistična država. Radić je pri tem imel recepte iz boljševiške centralo, dočim je za nekotere druge prav žalostno, da so se dali voliti na programu vidovanske ustave, zdaj pa pletirajo za nekak monarhizem angleškega tipa.

Borba se vrši za nedeljivo državo ali protij njej, za ohranitev sedanjega družabnega reda ali za ilegalno akcijo za sovjetsko in boljševiško republiko. Radić konflikta teh smeric prihaja do pretriranosti in priznava — tudi do nedovoljenih dejanj. (Radićevci in david. Agatonović motijo ministra z medklici.) Maksimović replicira na Davidovičev trditve, da je Cankov prišel v Beograd poučit vlado, kako se pobija boljševizem. «Med bolgarskim in našim režimom vobče ne more biti primera. Pri nas ni bilo krvi, pri nas je vladal mir. Omeniti je treba le slučaje z dr. Kraitom, katera je opozicija že proglasila za mrtvega, ali dr. Kraita ni ni storil te usluge. Davidovičev očitek, da je vlada inspirirala napad na dr. Kraita, je skrajno neumestno. Res je le to, da sem svoj čas izrecno povedal dr. Kraitu, da je ta država srbsko-hrvatsko-slovenska, nacionalna, in da zatorej dr. Krait in njegovi tovariši tudi v notranjih sporih nimajo pravice vsiljevati se za razsojvalce, temveč morajo po svojem položaju biti nevtralni, sicer se jim utegne kaj maščevati. Zato naj nikar ne vodijo akcije, ki jim lahko samo škoduje. Ako kdorkoli smatra, da je v tej izjavi bilo kaj neaktnega, naj o tem razsaja Na rodna skupščina. Davidovičeve navodbe o vlogi četinskih organizacij «Petra Mrkonjić» v Južnem Banatu so v marsičem netočne, vobče pa vlada teh dogodkov ni niti zelela, niti povzročila.

Nadalje notranji minister pobija trditve, da so v tej skupščini poslanci dveh vrst. Trditve je posebno neumestna, ker bi ravno dr. Bazala bil pri volitvah propadel, da ga ni kandidiral Stjepan Radić. (Majhen preprij med ministrom in Bazalo.) Pojavlja se neka reakcija pri vseh onih, za katere so se uporabljala cenena sredstva kakor: republika, mikrotovarstvo, federacija in slšno. Dolžnost vseh političnih skupin brez razlike je, da zadržijo vsa ta stališča prošlosti. Kar se tiče opozicijskega «sporazuma», ga je treba smatrati bolj za razdvajanje, kakor pa za ujedinevanje ali amalgamiziranje. Ako obstojajo nasprotja, ni treba snovati posebnega bloka z nologo, da nasprotja se potencira. Ravno z Radićev strani se je poudarjalo, da je monarhija angleškega tipa pot do republike. Ali smo mi HRSS hoteli prebarvati z boljševiško bojo, ali je ona sama zares boljševiška, to pa niso vprašanja današnje diskusije. Notranji minister je zaključil svoja izvajanja z vprašanjem, kajta deklaracija bloka ne navaja da blokaška politika odslej ne bo imela zvez z inozemstvom.

Glasovanje. — Nesporni mandati overlojeni. Minister Maksimović je končal ob pol 1. ponoči, nakar je predsednik dr. Subotić odredil izjame imen vseh onih poslancev, katerih mandati niso vsoporeni, ter obrazložil dva predloza:

1.) da skupščina osvoji predlog izvestelja večine verifikacijskega odbora in odobri vse nesporne mandate, ali pa 2.) da se izjasni za predlog opozicije, ki ga je stavil dr. Angielinović, da se razveljavijo vsi mandati in razpiše nove volitve. Glasovalo se je z vstajanjem (da) in sedenjem (ne). Večina plenuma je osvojila predlog večine verifikacijskega, s čemer so bili verifikirani vsi nesporeni mandati. Predsednik dr. Subotić je nato ob tri četrti na 1. zaključni nočno sejo in odredil prihodnjo za ponedeljek dopoldne ob 10. z dnevnim redom: pretresanje poročila verifikacijskega odbora o osporenih mandatih.

predlog večine verifikacijskega, s čemer so bili verifikirani vsi nesporeni mandati. Predsednik dr. Subotić je nato ob tri četrti na 1. zaključni nočno sejo in odredil prihodnjo za ponedeljek dopoldne ob 10. z dnevnim redom: pretresanje poročila verifikacijskega odbora o osporenih mandatih.

Odločitev o vseh spornih mandatih v petek
Seja ministrskega sveta, konference klubov večine, posvetovanja šefov opozicije. — Kaj upajo blokaši?

Beograd, 23. marca. p. Danes popoldne je bila seja ministrskega sveta ob 16. do 17. v ministrski sobi Narodne skupščine. Seja je bila izključno posvečena parlamentarni debati. Ker se je dosedaj način razprave, da se najprej razpravljajo o mariborsko-celjskem okrožju, potem o bregalniskem okrožju in nazadnje o mandatih HRSS, pokazal kot zelo nepraktičen, ker se lahko zgodi, da za razpravo o radićevskih mandatih, kar je najvažnejše vprašanje, ostane premalo časa, je vlada sklenila, da se od jutri dalje vrši debata o vseh osporenih mandatih obenem, da bi se končala do petka zvečer. Glasovanje o vseh bo torej v petek. V tem smislu je dr. Subotić obvestil vse šefe skupin.

Po seji vlade je bila seja radikalnega poslaniškega kluba, kateri je prisostvoval Pašić in velik del ministrov. Na tej seji se je razpravljalo o parlamentarni debati ter so govorili Spalajković, Simonović, Grgin, Buzerlijević, Čirković, Jova Aleksij in Toma Popović. Spalajković je obširno razpravljao o situaciji, ki je nastala, ako se razveljavijo mandati HRSS. Spalajković zastopa mnenje, da je treba vse mandate HRSS razveljaviti. Ostali govorniki so se omejili na diskusijo o bregalniskem okrožju. Tu so

Nov obtežilni materijal proti vodstvu HRSS
Razkritja o Radićevih borbenih oddelkih. — Nove aretacije v Beogradu.

Zagreb, 23. marca r. Kr. državno pravdnistvo je sodnemu stolu predložilo nov preiskovalni predlog proti dr. Mačku in tovarišem. Predlog temelji na njihovem delovanju za osnovanje Radićevih borbenih oddelkov v zmislu Radićevoga volilnega programa, objavljenega v »Slobodnem domu« in propagiranega na vseh Radićevih zborovanjih za časa Davidovičeve vlade. Drž. pravdnistvo je ugotovilo nekatere nove momente, na podlagi katerih je sestavilo nov preiskovalni predlog proti interniranim članom vodstva HRSS. Notranje ministrstvo in ministrstvo pravde sta o tem obveščena.

Zagreb, 23. marca r. V sledih razkrivanja načinov, po katerih so v našo državo vthotapljajo zabranjeni komunistični organi, posebno dunajska «Federation Balkanique» in pa «Internationale Presse-Korrespondenz», je policija aretirala že več oseb, med njimi nekatere akademike zagrebške univerze. Nadalje je policija na osnovi anonimne prijave zaprla privatnega uradnika Nikolaja Hečimovića, ki je vršil tajno komunistično propagando, zbiral denar in vzdrževal zveze z raznimi elementi, ki rovarijo proti naši državi. Njegove nabiralne pole so bile razmuševane s pisalnim strojem in nosilo naslov: «Rdeča pola proletarske solidarnosti»; Nadalje: «S to poljo zbrani denar se porabi polovico za nemške, polovico za jugoslovenske stražarjuče delavce. Po končnem obračunu bodo te pole izročene revolucijskemu muzeju v Moskvi kot dokaz proletarske solidarnosti.»

Hrvatska politika se zopet suče

Zagreb, 23. marca. r. Po deklaraciji opozicije v Narodni skupščini so razvili tukajšnji frankovci izredno živahno agitacijo med meščanstvom in v svojih listih proti politiki Radićevе stranke in Hrvatske za jednice. Dasi jo frankovci pri volitvah do bili le malo glasov, se more sklepiti z ozkrom na njihovo postopanje in pisanje njihovega glasila «Hrvatskega prava», da pri dobivajo na terenu. Ni dvoma, da bodo radićevci pričeli v znatnem številu podpirati frankovce, kar je tembolj verjetno, ker je večina radićevcev itak pripadala prej fraškovski stranki.

Polom fašistovske obletnice v Trstu

Trst, 23. marca. a. Včeraj se je po vsej Italiji praznovala šesta obletnica ustanovitve fašizma. V Rimu je imel ob tej priliki slavnostni govor politični tajnik poslanec Farinacci v Trstu je slavnost izpadla zelo klaverno. Kljub pozivu fašistovskega lista «Il Popolo di Trieste», da bi se razobesile zastave, je bilo mesto skoraj brez njih. Le na državnih poslopih so bile razobesene zastave. V slavnostnem sprevodu je bilo približno tisoč oseb, od teh skoraj ena tretjina otrok. Po slavnostnem zborovanju v gledališču Politisama Rosetti, se je zopet razvil sprevod, ki pa ni bil nič boljši kot prvi.

Iz italijanskega parlamenta

Rim, 23. marca. a. Zbornica, ki je za dva dni prekinila svoje delo, bo zborovala jutri dopoldne in popoldne. Otvoritev senata je določena na sredo. Senat bo takoj začel razpravljati o proračunu finančnega ministrstva, nato pa o znanem načrtu vojnega ministra Di Giorgia glede reforme vojske. Za soboto je sklican v viminalsko palačo ministrski svet, kateremu bo predsedoval sam ministrski predsednik. Kljub nasvetu zdravnikov, da Mussolini ni bi še v polnem obsegu obnovil svojega delovanja, so po ministrski predsednik prihodnje dni povrnil v palačo Chigi ter prevzel posle ministrskega predsednika in zunanjega ministra. V četrtak bo prisostvoval seji zbornice, ki bo začela razpravo o proračunu zunanjih zadev. V kateri priliki bo Mussolini imel govor, o katerem se bo dotaknil raznih vprašanj mednarodnega značaja.

inmenja doljena. Po seji vlade je zboroval tudi poslanski klub samostojnih demokratov ter sklepal o taktiki v verifikacijski debati. Končna odločitev Narodnega bloka o mandatih v bregalniskem okrožju, v okrožju Maribor-Celje in o mandatih HRSS bo padla neposredno pred glasovanjem v Narodni skupščini.

Beograd, 23. marca. p. Šefi opozicije so danes nadaljevali svoja posvetovanja. Seveda brez pozitivnega rezultata. Kakor doznava Vaš dopisnik, se poslanci opozicije nadejajo, da bodo tekem verifikacijske debata govorili tudi Radićevci in da bodo pri tej priliki podale slovesno izjavo, da se odrekajo komunistom, da prekinejo vsako zvezo s seljaško internacionalo, da obsojajo svoje vstvo in da priznajo monarhijo brez vsake rezerve, državno in narodno edinstvo. Govori se celo, da je vlada o tem že obveščena in da bo sklenila, da razveljavi samo mandate za prtega vodstva HRSS. Ta verzija se ne potrjuje v vladnih krožjih. Vlada takega obvestila ni sprejela in se tako izjava ni podala. Ako bi se to zgodilo, potem bi vlada vzela stvar v diskusijo.

Beograd, 23. marca. p. Šefi opozicije so danes nadaljevali svoja posvetovanja. Seveda brez pozitivnega rezultata. Kakor doznava Vaš dopisnik, se poslanci opozicije nadejajo, da bodo tekem verifikacijske debata govorili tudi Radićevci in da bodo pri tej priliki podale slovesno izjavo, da se odrekajo komunistom, da prekinejo vsako zvezo s seljaško internacionalo, da obsojajo svoje vstvo in da priznajo monarhijo brez vsake rezerve, državno in narodno edinstvo. Govori se celo, da je vlada o tem že obveščena in da bo sklenila, da razveljavi samo mandate za prtega vodstva HRSS. Ta verzija se ne potrjuje v vladnih krožjih. Vlada takega obvestila ni sprejela in se tako izjava ni podala. Ako bi se to zgodilo, potem bi vlada vzela stvar v diskusijo.

Eksodus klerikalcev iz Kmetijske družbe

Pri včerajšnji seji je Glavni odbor Kmetijske družbe razveljavil sprejem od vladnih komisarjev proti pravilom sprejetih članov. Sklenil je tudi, da se občni zbor za leto 1924, ne vrši. Ker so klerikalci videli, da se jim njihove nakane niso posrečile, so v obupu klaverno zapustili sejo.

Krvavi spopadi med socialisti in komunisti v Nemčiji
Berlin, 23. marca. (Avala.) «Vorwärts» javlja iz Duisburga: Socialno demokratska stranka je včeraj sklicala v Walsumu pri Hambornu volilni šod, ki so ga komunisti razbili. Pri tem je prišlo med rdečimi bojovniki in socialistni demokrati do krvavih spopadov. Nastala je nepopisna panika, v kateri je bilo mnogo oseb težko ranjenih. Dvorana je bila popolnoma razdejana.

Važne izpremembe v ameriški diplomaciji

Pariz, 23. marca. (Avala.) Kakor javljajo iz Washingtona, namerava predsednik Coolidge zasedati važna diplomatska mesta z novimi osebami. Odstop pariškega poslanika Herricka se v Beli hiši niti ne potrjuje niti ne demantira.

Kriza v Egiptu

Zaglub paša zopet v ospredju.
Kairo, 23. marca. s. Kralj Fuad je danes otvoril novo izvoljeni parlament v prestolnim govorom, po katerem so se vršile volitve predsednika zbornice. Ze predsednika je bil izvoljen bivši ministrski predsednik Zaglub paša, čeprav so bili vladni pristajši prepričani, da imajo večino v parlamentu. Radi tega je vlada podala svojo demisijo ki pa ni bila sprejeta.

Naše državno posojilo

Beograd, 21. marca. p. Semkaj so gospele zastopniki ameriške finančne skupine Blair-Pogajanja za nadaljno emisijo našega posojila v znesku 100 milijonov dolarjev potekajo ugodno. Hkrati je stopila vlada v stiko z angleško bančno skupino Armstrong. Zdi se, da bo prišlo do sporazuma med ameriško in angleško finančno skupino, glede posojila naši kraljevini.

Naši kraji in ljudje

Klerikalne laži v Narodni skupščini

Vtis dr. Pivkovega govora v verifikacijskem odboru o klerikalnem nasilju v Sloveniji, o zlorabi vere in cerkve v agitacijske svrhe od strani politikujočih duhovščine in s volilnimi imeniki, ki so jih uprizorjali kler. župani je bil tako velik, da je celo voditelje klerikalne stranke ranil na najbolj občutljivem mestu. Tudi Beograd je čul, da je v Sloveniji ravno klerikalna stranka, ki največ vpije o terorju režima, izvrševala sama največje nasilje in pri tisk na volilce, slišati so morali tudi davidovičevci nepobitne dokaze, da niso bili klerikalni mandati pridobljeni s svobodno voljo ljudstva, pač pa z nečuvnim zlorabljanjem vere in cerkve.

Obtožbe dr. Pivka proti brezvestni klerikalni agitaciji voditelji klerikalne stranke niso mogli preboleti in da bi omilili njen vtis, so v naglici sestavili kot manjšinsko poročilo verifikacijskega odbora o volitvah v Sloveniji skrupulozno iz predvolilnih pamfletov »Slovenec«, »Domoljuba« in »Naše Straže«, v katerem zahtevajo radi »terorja« vlade in demokratske stranke razveljavljanje mandatov — dr. Jerčeva in doktorja Pivka!

Klerikalni popis »nasilja« in zlorabe režimovcev pri skupščinskih volitvah v Sloveniji je le nov dokaz za nemoralnost klerikalne stranke, ki meni, da se s trdovratnim ponavljanjem ovrženih laži ljudem vseeno nekaj prime in da na nerazodno množico ne more ostati brez vpliva desetkrat ponovljena laž, četudi že desetkrat ovržena. Tudi je bilo treba postaviti resnico na sramotni oder, da bi tako tigri prekrili svoje grehe. Vsa klerikalna pritožba je zato sestavljena iz samih pavšalnih sumničenj in obrekovanj.

Klerikalci trdijo, da je ves uradniški aparat funkcionalni kot agitacijski stroj samostojne demokratske stranke. Nedavno je »Slovenec« še trdil, da je vsa inteligenca in zlasti uradništvo v tabornem SLS. Klerikalna pritožba trdi, da je veliki župan dr. Baltič strogo ukazal okrajnim glavarjem, da morajo razpustiti brezpogojno vse shode SLS, ki se radi tega niso mogli vršiti, če je zanje zvedela politična oblast. Kako gorostasna je ta laž, je razvidno iz tega, da je »Slovenec« sam priobčeval slike klerikalnih shodov in da niti en klerikalni volilni shod, razen ljubljanski unioński, ni bil razpuščen. Sicer so se skoraj vsi klerikalni shodi vršili za zakljenjenimi vratmi po župniščih, kamor nihče ni mogel, kdor ni bil voljen. Kot uradni pristisk smatra pritožba tudi odstavitev županov in razpust občinskih odborov, četudi je resnica, da je bilo le nekaj županov odstavljenih in občinskih odborov razpuščenih, to pa največ je radi nerodnosti ali goljujivosti z občinskim premoženjem.

Zanimiv je očitek mariborskemu velikemu županu dr. Pirkmaierju, da je par prekmurkim občanom nakazal denarne podpore, češ da je hotel »s tem vplivati na volitve«. Ko je nastopil doktor Pirkmaier svoje mesto, je trdilo klerikalno časopisje, da daje samo prazne obljube, ker pa je obljube izpolnjeval in ljudstvu pomagal, mu štejejo to v greh! Če bi klerikalci prej skrbeli za prizadete občine, bi ne bilo treba delati lopovskih očitkov dr. Pirkmaierju!

Klerikalci so se s svojim pamfletom hoteli prikupiti tudi radikalom in zato so postali v tem spisu denuncianti in intrizanti. Porabili so v ta namen kandidature dr. Ravnika v Mariboru. O tej stvari pišejo: »V okrožju Maribor-

Celje se radikalna stranka ni hotela pridružiti tako zvanemu nacionalnemu bloku, dobro vedoč, da je ta blok po svojem bistvu in namenu v Sloveniji zgolj samostojno-demokratski, ki nima druge svrhe, nego da pridobi samostojnim demokratom glasove, katerih jim ljudstvo noče dati. Zato so samostojni demokrati po svojih listih srdito in surovo napadali radikalno stranko in njene voditelje v Sloveniji. Dr. Ravnik, ki je odjedel Narodnemu bloku in tako predvsem radikalni stranki mandat, je res lahko hvaležen klerikalcem za njihovo obrambo. Navedeni argument klerikalne pritožbe za upravičenost razveljavljanja dr. Pivkovega mandata, pa se mora v ostalem sploh označiti kot višek klerikalne »brihtnosti!«

Velik greh je napravil tudi vodja okrožnega agrarnega urada v Ljubljani dr. Brnčič. Ta je namreč dvakrat govoril na shodih SDS! Grozno! Železniški ravnatelj dr. Borko se je peljal po progih bivše južne železnice, inspektor Negovetič pa po gorenjski prog! Grozno! Ali sta oba gospoda imela samo »agitacijski« namen in če sta tudi agitirala ob tej priliki, pritožba ne pove. Laž pa je, kar trdi, da je dr. Borko ukazal uslužbencem, da morajo glasovati za SDS. Tega se »Slovenec« ni upal prej pisati, ker je vedel, da bi moral to trditve dokazati pred sodiščem. Počakati je moral, da so klerikalni poslanci imunizirali to laž in kleveto v narodni skupščini, kakor so tudi nešteto drugih, da jih je lahko priobčil sedaj!

Večina trditve klerikalne pritožbe sloni na »govoricali«, na »baje«, na nedokazanih in izmišljenih vesteh klerikalnega časopisja, kolikor pa navaja pritožba imen, jih navaja v zvezi s samimi sumničenji brez navedbe prič in podrobnih dokazov. Zanimiva je tudi trditev, da je SDS dobila vsled sleparij 1000 glasov več v Ljubljani kakor pa je njenih pristašev in da so morali Rusi dokumentirati pripadnost k SDS s tem, da so v skrinjico spustili kroglico in »šli k naslednjemu z odprtimi rokami«. Za klerikalne sleparije bi bilo previdnejše, če bi o ljubljanskih volitvah molčali! Na kratko so bile klerikalne volilne sleparije v Ljubljani že naznačene, podrobnosti pa še slede, da bo videla široka javnost, kako patentiirani volilni goljuji so celo »božji« namestniki.

Kako prevarantsko je sestavljena klerikalna »pritožba« za nepoučeno beograjsko javnost, dokazuje že samo njena gorostasna laž, da je bilo na ponesrečenem dr. Koroščevem shodu v Unioni 10.000 ljudi, dasi gre v »Unioni« le največ nekaj čez 4000 ljudi in dasi je bila na tistem shodu zadnja tretjina dvorane prazna, prva tretjina pa s stoli zasadena. Tigri so se zlagali najmanj za desetkrat!

Navedenih par primerov naj zadostuje za ustvaritev sodbe o vrednosti klerikalnega »odvojenega mišljenja« o volitvah v Sloveniji. Z objavo tega dokumenta so klerikalci pred vso javnostjo ponovno dokazali svojo lažnivost, goljujivost in moralno propadlost. Kar še posebno odkljuje njihovo »pritožbo«, je ton, v katerem je pisana. Sestavljena je v surovem, rovtarskem žargonu klerikalnega časopisja in nima drugega namena, kakor prikriti volilni teror politikujočih duhovščine ter iziliti ves svoj žolč na samostojne demokrate, ki so odkrili v parlamentu klerikalne volilne metode in nasilja. Dokaz, da nimajo povoda pritoževati se nad nasiljem vlade in SDS pri volitvah v Sloveniji.

so podali že s tem, da niso proti volitvam vložili nobene pritožbe na verifikacijski odbor — saj je po volitvah sam Korošec v Beogradu izjavljal, da v Sloveniji ni bilo nobenega nasilja — in da so svoje nedokazane laži nagromadili šele v oddvojenem mišljenju po sklepu verifikacijskega odbora, da se na pritožbo SDS sestavi anketa za proučitev volitev v mariborsko-celjskem okrožju. Da bi ublažili vtis demokratske pritožbe, so prevrnili golod gnojnice na demokrate, toda pred javnostjo stoji sami še bolj umazani kakor prej, ker je njihovo oddvojenost mišljenje tako bedasto in tako lopovsko sestavljeno, da mu bo težko verjeti tudi najbolj zarukani klerikalni volilec.

Svoje laži so zavarovali s poslansko imuniteto, dokazov pa niso doprinesli! Za klerikalno moralo dovolj značilno!

Kapacitete fine mehanike
brezpogojno priznajo prvenstvo
ERIKA in IDEAL
pisalnikoma strojema 1011a
The Rex Co., Ljubljana.

Cesta Rakek-Lož-Čabar

Kdor se le enkrat pelje z avtomobilom iz Rakeka v Stari trg, temu ostanejo »sladkosti« te vožnje nedvomno v večnemu spomnu. Nekdanja »biljardna cesta« je danes v takem stanju, da je vse prej, kakor pripravna za vzdrževanje velikega prometa, ki se vrši po njej. Cerkniško-loški okraj očitno spi spanje pravičnega, čeravno bi se imel glede skandaloznega stanja glavne ceste Rakek-Cerknica-Grahovo-Lož-Čabar in Grahovo-Lipen-Pudob še največ pritoževati. Tujcu se zdi kar neverjetno in nemogoče, da more cestni odbor, ki dobiva še posebno izredno privratno doklado za vzdrževanje cest, ceste tako zanemarjati.

Poleg običajne občinske cestne doklade mora namreč vsak lesni trgovec, ki uporablja te dve cesti za dovažanje lesa na postajo Rakek, plačati od vsakega dovoženega vagona za vzdrževanje cbeh cest po 150 Din. Ker se dovozi na Rakek na stotine vagonov mesečno, dobi cestni odbor tako samo od privatnikov do 100 tisoč dinarjev privratnih doklad, z drugimi dokladi pa gotovo povprečno čez 100 tisoč dinarjev mesečno. Pri takih rednih dohodkih bi morale biti dotični cesti naravnost vzeti lenote, ne pa vzgled zanikarnosti. Pri tem trpi močno živina in vozovi, vozniki in lastniki preklanjajo in se jeze na vse pretege, vsi skupaj pa ne store ničesar, da bi se odpravile te čudne razmere. Promet na teh dveh cestah, posebno na cesti Rakek-Grahovo-Lož-Stari trg je sicer v resnici jako živahen, bil pa je tudi pred vojno enak, ako ne morda še večji. A kakšna je bila ta cesta takrat in kakšna je sedaj. Pred vojno je bila po vsej pravici znana pod imenom »biljardna cesta«. Ta mesec so sicer pričeli nekoliko nasivati, a kaj praga vse skupaj, ako se vrši vse tako površno in nesistematično. Na par kilometrih se nasipa preveč, v sledečih pet do deset kilometrih pa malo ali pa sploh nič.

Vsaka cesta ostane trajno in brez posebnih stroškov lepa le tedaj, ako se nasipa tako, da je vedno napeta, da se voda ne ustavlja v sredini ter da se sproti izravnavo nastale jame in kolebnice, kar se lahko izvrši, ako je na cesti dovolj gramoza. Za to pa morajo biti nastavljeni stalni cestarji, ki dnevno vsaj enkrat prehodijo in popravijo odmerjeni jim del ceste.

Radi velikega prometa bi se moralo na cesti Rakek-Cerknica-Lož-Pudob postaviti več dobrih cestarjev, katerih naloga bi bila edino ta, da dotični del ceste vsak dan prebrskajo ter nastale jame in kolebnice sproti zasujejo z gramozom. Taki cestarji bi se z ozirom na velike občinske in privatne cestne doklade prav lahko nastavili celoletno.

Prepričani smo, da bo cestni odbor upošteval te dobrohotne pritožbe in ustregel splošni želji tamošnjega prebivalstva in interesov.

Novi mestni šolski svet v Celju

Kakor okrajno šolski sveti, so tudi mestni šolski sveti, kolikor so vršili posle okrajnih šolskih svetov, izgubili upravičenost do bstoja, ker avtonomne korporacije za nadzorstvo šolstva nasprotujejo čl. 16 vidovdanske ustave, po kateri morajo biti vse naprave za izobrazbo pod državnim nadzorstvom. Nasprotujejo nadalje tudi čl. 18. zak. o obči upravi prve stopnje, kjer je sreziški poglavar neposredni izvrševalec občega upravnega gospodstva v srezu, v kologa delokrog v smislu čl. 1. cit. zak. spada tudi prosveta.

Ker sestava dosedanjih mestnih okrajnih in okrajnih šolskih svetov ni več v skladu s posl. ki so jim naloženi, je odredil veliki župan mariborske oblasti, da se analogno kakor mariborski mestni šolski svet, sestavi tudi celjski mestni šolski svet po določilih II. odstavka Šolskonadzorstvenega zakona za bivše Štajersko od dne 8. februarja 1869., dež. zak. št. II. Po teh določilih je sestavljen mestni kot krajni šolski svet iz sledečih članov: a) šolskega ogleda, ki ga imenuje pristojni sreziški poglavar, b) vodje najvišje organizirane šole v šolski občini, pri enako visoko organiziranih šolah pa službeno starejši vodja teh šol, c) po enega veroučitelja posameznih veroizpovedanj; od več veroučiteljev istega veroizpovedanja službeno najstarejši in d) pet članov, ki jih pozove v okrajni šolski svet občinsko zastopstvo. Predsednika mestnega šolskega sveta izvoli mestni kot krajni šolski svet po navodilih paragrafa 12 cit. zak. iz svoje sredine. Novi mestni šolski svet celjski, kojega funkcija se bo odslej omejevala le na zgolj administrativno gospodarske in nadzorstvene posle, se bo izvolil najbrž že v prihodnji občinski seji.

Zakonska tragedija

Zgornja Poljskava, 23. marca. Še pred kratkim je dala Zgornja Poljskava mariborski poroti morilca Simona Mlakarja, ki je prav bestialno umoril in še obesil svojo pridno ženo. Porotniki so ga spoznali soglasno krivega umora in sodni dvor ga je obsodil v smrt na večalnih. Komaj so ljudje malo pozabili ta strašen čin zverinskega moža, že je prinesla temna noč nov žrtev — samo zdi se, da je topot žrtev mož, čeprav je pod njegovimi rokami izdihnila njegova žena.

Komaj pred par leti se je tukajšnji ključavničar Alojz Šunkner spoznal z natakario, uslužbenko v gostini gospoda Kaca. Ni bila dobro ocenjena, medtem ko je bil Šunkner splošno čisljan mož, soliden obrtnik in kot tak celo izvoljen v javne zastone kot krajni šolski svet in podobno. Bil je priden delavec in zahajal je le v najboljšo pošteno družbo. Zato so se domačini silno čudili, da je Šunkner nenkrat poročil omenjeno natakario. Ljudje so bili prepričani, da je stopil v nesrečen zakon. In res se niso motili. Mož je začel propadati. Z ženo sta se vedno prepirala. Njo so celo začeli ljudje dožijati, da krade po vasi, kar je poštenega Šunknerja najbolj bolelo. Začel se je ozibati družbeno in zanemarjati svojo zunanost. Danes pa se je nenadno raznesla vest, da je Šunkner po noči svojo ženo zadaval.

Elitni kino Matica
Ljubljana
Telefon št. 124.
Gosp.

Obiskovalcu tepega filma
Ljubljana.
Na Vaš cenj. dopis, z dne 22. t. m., Vam vjudno sporočamo, da nam je pri najboljši volji nemogoče podaljšati »PARISETTE« še na dan 25. III., ker se na ta dan začne predvajanje veličastnega filma »I. N. R. I.« za kateri dan imamo že sedaj rezerviranih toliko prostorov, da nam je vsaka sprememba popolnoma nemogoča.
Pozdravlja Vas
Vaš ELITNI.

LJUBLJANSKI DVOR

kino Telefon 730.
Danes najnovejši
Stuart Webbs
detektivski film
»Dragulji dr. Talmadgea«
Napeto zanimiva detektivska drama v 6. dejanjih, v glavnih vlogah Stuart Webbs, Aleksandra Sorina, Jack Mylon Münz, Fritz Greiner, vsi znani iz filma »Malajska spelunka«.
Predstave ob 4., 6., 8. in 9. uri.

Ljudje so prihletli od vseh strani v hišo in našli ženo vso črno — mrtvo. Orožniki so odvedli nesrečnega Šunknerja na sodišče.

Morilec Nalovića obsojen na 10 let

Malokateri proces je dvignil v Beogradu toliko prahu in živahnih komentarjev kakor razprava proti morilcu beograjskega trgovca Nalovića, o katerem smo prošli teden pisali, da stoji pred sodiščem. Dejanje samo na sebi je bilo nekam tajinstveno, ljudje niso hoteli verjeti, da je morilec Kovačević kriv in so do zadnjega zvrčali krivdo na Nalovićevo ženo, o kateri so sodili, da je iz sebičnih razlogov poglala Kovačevića tako daleč, da je ustrelil njegova moža. Sodišče ni našlo za ta sum nobenega opravičenega povoda in je obsodilo morilca na deset let ječe. Pri tem je upoštevalo celo vrsto razbremenilnih okoliščin, ki so bile merodajne pri presojanju morilčeve krivde.

Glavno vprašanje za publiko je tvoril problem: kakšno razmerje je vladalo med morilcem Kovačevićem in med Nalovićevo ženo. Nalovićevka je namreč še mlada ženska. Kovačević je imel nevesto v Zaicčaru in vprašanje je, če ni bila Nalovićevka tej ženski nevoščljiva. Tega vprašanja se do konca razprave ni dotaknil nihče razen občinstva. To pa je naravnost bilo prepričano, da mora biti umor trgovca v zvezi med Kovačevićem in Nalovićevo vdovo.

Končno je bilo po govoru državnega pravdnika razglašena sodba. Morilec je bil obsojen na 10 let ječe v lahkih okoliščinah ter izplačilo vseh stroškov, ki so v zvezi s procesom ter znašajo okoli 300.000 Din.

S pravorekom sodnega dvora je nastalo zelo opasno razpoloženje v dvorani. Ljudje so se začeli dreti. Eni so kričali »Bravo, bravissimo, živeli sodni dvor!«, drugi pa so renčali in ugovarjali. To so bili tisti, ki niso prepričani, da je krivda samo na strani Kovačevića.

Sodna dvorana se je po razpravi izpraznila. Kovačevića so odvedli v spremstvu žandarjev v upravo mesta. Za obsojencem se je podila množica sveta. Ko je Kovačević izginil ljudem izpred oči, se je odigral interesanten incident. Padel je najprej vzklík ogorčenja proti Nalovićevi vdovi. Množica se je nenkrat strnila v klopčič ter zahtevala, da se ji izročijo dama in linčanje. Nastal je opasen položaj. S sodnije so morali telefonirati po orožniško asistenco, ki je kmalu prišla na lice mesta in ni mogla zadrževati uporne množice. Gospo Nalovićevo so morali svestiti skozi nosno ulico, ker se je bilo bati, da jo razburjena masa nasokči.

Ko je bila Nalovićeva vdova na varnem, so orožniki povedali ljudem, da čakajo zaman na svojo žrtev. Radovedneži sorva niso hoteli verjeti njihovim besedam. Šele polagoma so se razšli. Seveda so ves ta čas padale posvke in besede, ki jih ni mogoče ponoviti. Tako je končal proces zoper Nalovićevega morilca, ki je zopet enkrat pokazal, da so pojmi o krivdi pri zločinških dejanjih v očeh strokovnjakov čisto drugačni kakor v širokih plasteh ljudstva.

Peri s Samobelin' avtomatom!

Samo še danes! IL del in konec senzacionalnega filma
PARISETTE
— z najboljšimi igralci francoskih gledališč —
Predstave ob pol 4., pol 7., in 9. uri
Jutri že veličastni film I. N. R. I.
Rezervirajte si vstponice! Rezervirajte si vstponice!

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji.

Ljubljanska drama
Torek, 24.: Zaprto.
Sreda, 25.: ob 20.: »Othello«. Izv. Cetrtek, 26.: »Pepeh«s. D.
Petek, 27.: »Vdova Rošlina«. A.
Sobota, 28.: ob 15.: »Veronika Deseniška«. Dijaška predstava pri znižanih cenah.

Ljubljanska opera
Torek, 24.: »Mignon«. B.
Sreda, 25.: ob 15.: »Gorenjski slavček«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. Cetrtek, 26.: Zaprto.
Petek, 27.: »Don Juan«. C.
Sobota, 28.: »Don Pasquale«. Premijera. Izv. Nedelja, 29.: ob 15.: »Mignon«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.

Mariborsko gledališče
Torek, 24.: »Peterček«. D.
Sreda, 25.: ob 15.: »Peterček«. Ob pol 20.: »Traviata«. A.

Celjsko gledališče
Torek, 24.: ob 18.: »Maček v škornjih«. Mladinska predstava.

»Gorenjski slavček«. Ta priljubljena ljudska opera se uprizori zopet na praznik v sredo dne 25. marca ob 3. uri popoldne kot ljudska predstava pri znižanih cenah v

ne pregloboka, formalno lepo zaokrožena skladba z občutenim drugim stavkom (Larghetto) in efektnim finalom. Mešani zbor je zapel a capella Travno »Sveti križ, Foersterjeve »Lamentacije« (Zalobne pesmi proroka Jeremije) in Premrlovo »Zalostna Mati božja«, občuteno, v narodnem duhu zloženo pesem. Mešani zbor s spremljevanjem orgel je prednašal dva Premrlova korala (»O grešnik, zdi odpr srece« in »Večno srečno je življenje«). Mavov »Sv. rožni venec« ter Kimovčev »Zdrava, o nebes kraljica!« Od vseh izvajanih pesmi je napravila name največji vtis Premrlova ljubka, globoko zasnovana in izpeljana pesem »Jezus je majhen« (besedilo Karla Široka), v kateri je skladatelj pokazal vse svoje temeljno znanje, združeno z diferencirano rahločutnostjo in sentimentom. Vse pesmi je izvajal stolni pevski zbor zaokroženo in občuteno, le tupatam malo nesigurno; pevске točke je spremljal na orglah diskretno gosp. Herj Svetel.

Koncert je bil prav dobro obiskan in je trajal komaj dobro poldrugo uro. Občinstvo je vzlic občutnemu mrazu z zanimanjem sledilo sporedu — dokaz, da so cerkveni koncerti pri nas priljubljeni in zaželeni.

Marionetno gledališče »Atena« v Mladiki igra v sredo na praznik ob pol 3. uri popoldne in ob pol 6. uri zvečer Počevjevo priljubljeno igr »Obuti maček«, ki je po svo

ji pestrosti in bajnosti enakovredna »Čarobnim goslim« in »Dr. Faustus«. V nedeljo se zopet igra »Doktor Faust«, ki je doseget ob premieri velik uspeh in ki po vsej pravici tvori višek letošnje sezone.

Razvrščanje gledaliških igralcev v Zagreb. Kategorizacija gledaliških umetnikov, članov Narodnega gledališča v Zagrebu, je končana. Na prvem mestu stoji med Zagrebčani pevka ga, Maja Ružička-Strož. **Cerkveni koncert v Zagrebu.** Cerkveni pevski zbor cerkve sv. Marka v Zagrebu je imel na Jožefovo, dne 19. t. m. pevski koncert, na katerem je izvajal Bachovo skladbo. Zbor so izpopolnjevali nekateri solisti: basist pater Kamilo Kolb, sopranistka Elza Geisswinklerjeva in tenorist dr. Benković. Pri orglah je bil Boris Papandopulo. Koncert je vodil znani prof. Fr. Dugan.

Nastop gojencev kred. glasbene akademije v Zagrebu. V sredo, dne 18. t. m. so nastopili gojenci zagrebske Glasbene akademije na javni produkciji. Izvajali so domač in tujeodni koncertni program. Posebno so se odlikovali topot: Lukrecija Pramberger, Eva Lebedjeva, Pavica Kafačanec, Elza Geisswinkler, Gjurgjina Majnarić, Tajsija Lebedjeva, Vilma Nožinić in Fjodor Sahn. Imenovani gojenci so študirali pod vodstvom prof. Nade Eder-Beručeve in Ivane Šreimove.

Koncert pevskega društva »Tomislav« v Varaždinu. V torek, 24. marca priredi varaždinsko pevsko društvo »Tomislav« yokalno koncertno produkcijo, na kateri se

bodo izvajale pesmi skladateljev Lajovica, Kogoja, Odaka, Manojlovića, Zganca, Dobronića in Stolcerja - Slavenskega. Zbor »Tomislava« vodi dr. Ernest Krajanski.

Koncert v Splitu je sriedila v torek, dne 17. marca zvečer ga. Marta Rak, katero je spremljala na klavirju pianistka Estela Ivić-Kuzmanovića. Spored je obsegal skladatelje: Jordana, Sibeliusa, Wagnerja, Chopina, Smetana, Konjovića, Hatzeja, Vit. Novaka, Verdija, Wolf - Ferrarija, Puccinija, Stravinskega, Debussyja, Musorgskega, Liszta in Meyerbeerja.

Shakespearjev »Othello« v Sarajevu. Sredi prošlega tedna je bil na sporedu sarajevskega gledališča Shakespearjev »Othello«, v katerem je gostoval kot Jago igralec Papić iz Zagreba. Othella je igral z. III. vlogo Dezdemone pa ga Kesseljević.

Repertoar Nar. gledališča v Sarajevu obsega sedaj klasičnega srbskega pisatelja Sterije - Popovića komedijo »Kir Janja«, Balzacovo damo »Mercedet« ter Popovića Nušičevo veseligr »Zemite in poroka«. V vseh treh komadih je gostoval prošli teden član Nar. gledališča v Zagrebu z. Josip Papić

Jubelj šepetaica beograjske drame. Šepetalec dramskega gledališča v Beogradu Dragomir Ostojić je praznoval te dni dvajsetletnico svoje službe. Ostojić se je sprva nameraval posvetiti igralškemu poklicu, ker pa je bil nizke postave, se je ločil od desk in zlezal v prstor za suflerja, kjer deluje še danes z lepim uspehom.

Domače vesti

Ivan Rakovec †. Iz Kranja nam poročajo sinoči 23. t. m. pozno zvečer: Danes proti večeru je tukajšnjega veleindustriala gosp. Ivana Rakovca, ko se je nahajal po poslu v Trzinu, zadela kap in se je na ulici zgrudil onesveščen na tla. Prepeljali so ga takoj domov v Kranj, toda gosp. Rakovec je umrl že na poti. Pokojnik, ki je bil po celi Gorenjski in daleč izven nje znana in ugledna osebnost ter je bil tudi kot odločen naprednjak javno delaven kot občinski svetnik kranjski in svetnik trgovske zbornice, je dosegel starost 59 let. Njegova smrt bo vzbudila obžalovanje v najširših krogih. Pogreb so po dosedanjih dispozicijah vrši v sredo popoldne. Preostali nam iskreno sožalje.

Desetletnica padca Przemysla. V nedeljo je poteklo 10 let, kar je po 4 in pol mesečnem obleganju padel Przemysl, največja avstrijska trdnjava, v roke oblegovalnim ruskim armadam. V Avstriji in Nemčiji je izzval ta dogodek v vojaških krogih najhujšo kritiko nad zmoglostjo avstrijskega vojnega vodstva, v slovansko čutečih krogih pa je vzbudil veliko, čeprav tihko navdušenje. Žalibog pa se je pozneje izkazalo, da se je ravno takrat nahajala ruska armada pred katastrofo. Zaloga municije in orožja so bile že povsem izčrpane in so se borile ruske čete takorekoč že z bajonetom proti artileriji. Že čez poldnev mesec je nastopil strašni polom pri Gorlicah, ki se je razširil potem na vso orjaško fronto od rumunske meje do Baltičkega morja.

Masarykova proslava v Slov. Bistrici. V nedeljo je tudi Slov. Bistrica dostojno praznovala 75-letnico rojstva prezidenta Masaryka. Ob 20. uri je slovenobistriška narodna družba napolnila dvorano hotela Beograd, kjer je starosta Sokola, živinozdravnik Škofič, z lepim nagovorom razložil pomen Masarykove slave, otvoril slavnost in pozdravil predavatelja g. Borka, odbornika J. C. Lige iz Maribora.

Urednik Borko je nato ob velikem zanimanju poslušalcev v poljudnem enournem govoru razpravljaj najprej o češkoslovaško-jugoslovenski vzajemnosti v preteklosti in v sedanjosti ter orisal njen pomen v mednarodno - političnem, kulturnem in gospodarskem oziru. S tem simpatično sprejetim uvodom je prešel k prezidentu Masaryku, katerega je naslikal kot najtipičnejšo osebnost moderne Češke, v katere idejeh in delu so združena vsa stremiljenja Čehov od Jana Husa do demokratične češkoslovaške republike. Med poslušalci so vzbudila posebno pozornost predavateljeva izvajanja o Masarykovi ideologiji in njegovih stikih z Jugoslaveni. Ob sklepnih besedah izvrstnega predavatelja je pridobil občinstvo prezidentu Masaryku navdušene ovacije, na kar je čitalniški orkester zaigral češko himno »Kde domov mu je« in še par drugih lepih komadov. Starosta g. Škofič je končno s iskreno zahvalo predavatelju zaključil to res lepo uspešo Masarykovo proslavo, ki je tudi v Slov. Bistrici poglobila smisel za Jugosl. - češkoslov. vzajemnost.

Stoletnica rojstva Gjure Daničiča. Kakor nam javljajo iz Beograda, se bo dne 19. aprila praznovala stoletnica rojstva znanega srbskega znanstvenika in književnika Gjure Daničiča. V Beogradu se pri tej priliki priredi predavanje o življenju in delovanju Daničičevem.

Iz sodne službe. Gospod Niko Domentić, prvi državni pravdnik deželne sodišča v Ljubljani, je imenovan za namestnika generalnega prokuratorja v Zagrebu.

Izpremembe v državni službi. Tajnik Mate Gregorovič je imenovan v službovanja za referenta pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru ter vršičen v 7. skupino I. kategorije državnih uradnikov. Ivan Šušter, inštrator pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani, je trajno upokojen. Premesteni so: veterinar Fran Baš od okrajnega glavarstva Maribor (levi breg) k okrajnemu glavarstvu Maribor (desni breg); veterinar Fran Vebič od okrajnega glavarstva v Mariboru (levi breg) k veterinarskemu oddelku pri velikem županu mariborske oblasti; veterinar Anton Sok od sreškega poglavarstva v Čabru k okrajnemu glavarstvu v Dolnji Lendavi.

Profesorsko društvo kraljevine SHS. V dnevih 20., 21. in 22. t. m. se je vršila v Beogradu važna seja Glavne uprave profsorskega društva, katere sta se udeležila kot zastopnika ljubljanske sekcije direktor dr. Val. Korun in prof. Rado Pavlič. Tudi vse ostale sekcije so bile zastopane. Razgovori so se tikali v prvi vrsti letošnje glavne skupščine prof. društva, ki se bo vršila v dnevih 22., 23. in 24. aprila v Skopju in priprav za mednarodni profsorski kongres, ki bo letos avgusta meseca v Beogradu. Dalej se je razpravljalo tudi o zadnji redakciji srednješolskega zakona, o pomožnem fondu in o nadurah.

Smrtina kosa. V nedeljo je umrl v Ljubljani g. Josip Primatec, trgovec in hišni posestnik v Delarski ulici. Pokojnik je bil zvest pristaša naše stranke, podleten obrtnik in ljubezniv človek. Pogreb bo danes ob pol 17. uri iz Delarske ulice št. 8 na pokopališče k Sv. Križu. — V Rožni ulici je preminula v nedeljo popoldne gospa Marija L. e. k. e. znana gostilničarka pri »Prešernovem hramu«. Pogreb se bo vršil danes ob 2. uri popoldne. — V Mariboru je umrl upokojeni finančni upravitelj, gosp. Franc Stefančič. Pokojnik je služboval večino v Gradcu, kjer je bil tudi upokojen. Bil je zaveden narodnjak. Blag lim spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Jugosloven v državni službi peruanski. Meseca decembra lanskega leta je republika Peru v Južni Ameriki praznovala stoletnico svoje neodvisnosti. Razen drugih držav je tudi Jugoslavija poslala na proslavo dva zastopnika: našega generalnega konzula v Buenos Airesu dr. Grisogona in našega konzula v Punta Arenas, V. Kušanoviča. Ko je naša deputacija prisopila v pri-

stanišče Callao, jo je pozdravil višji pomorski oficir v španskem ter končno tudi v našem jeziku. Ta višji oficir v peruanski službi je g. I. Stiglic, sin primorskega Hrvat. Na banketu je g. Stiglic slavil junaško borbo za svobodo Jugoslavije.

Planšarski tečaj. V našem članku v nedeljski številki je pomotoma izostalo ime gospe Elize Gregori, ki se je na planšarskem tečaju v Podkorenju zahvalila posebej imenom številnega ženstva gg. predavateljem za njihov trud in požrtvovalnost.

Naše tehnične čete zaposlene pri javnih gradnjah. Naše vojaške tehnične čete so bile v zadnjem času v znatni meri zaposlene pri raznih javnih delih. Zlasti so sodelovale pri izgradnji 52 kilometrov dolge normalnotirne železnice Veles - Štip, na kateri je mnogo betonskih mostov ter velik železni most čez Vardar pri Velesu. Tudi letos bodo vojaške tehnične čete sodelovale pri gradnji železniških prog Plavnica-Podgorica in Štip - Kočane. Na poslednji progi bo treba zgraditi nad 60 objektov.

Častni člani »Ljubljanskega Zvona«. K nedeljskemu poročilu o obnem zboru »Ljubljanskega Zvona« dostavljamo, da so bili imenovani častni člani gg.: Risto Odavič, Branislav Nušič in Kosta Manojlovič ter Prvo beogradsko pevsko društvo, pevška družina Stanković in akad. pevsko društvo »Obličje«, vsi v Beogradu.

Učiteljska imenovanja in upokojitve. Za stalnega učitelja I. moške osnovne šole v Mariboru je imenovan bivši učitelj in mariborski župan, Viktor Grčar. Za stalnega šolskega upravitelja v Sv. Duhu je imenovan šolski upravitelj v Marenbergu, Mirko Lešnik. Upokojena je učiteljica v Šmartnem pri Kranju Ana Neubauer - Kren.

Prva žena kot rudarski inženjer. Te dni je položila na montanistični visoki šoli v Leobnu drugi državni izpit z odliko gđ. Ela Latal iz Prijedorja v Bosni. To je prvi slučaj, da se je ženska posvetila temu težavnemu poklicu, kar priča vsekakor o izredni nadarjenosti in volji. Da je to Jugoslovenka, ki prednjači v tej stroki, moramo biti na to ponosni.

Znamenje časa. Zagrebški »Jutarnji list«, glavni organ blokaške tiskovnega koncentra Tipografije, znan po svojem veterinarskem dvorezstvu in nekrupulozni gojni dvo samostojnim demokratom, je očitno v denarnih težavah. Njegova ponujanja radikalom se niso obnesla, njegova napliljena bomba v Thurn - Taxisovi zadevi se je razpihala kakor mehur. Po vsem tem jalovem lovu za denarjem sega »Jutarnji list« k enostavnejšemu sredstvu in v nedeljski številki napoveduje — razširjenje svojega obsega, toda pod pretvezo povišane naročnine, ki bo odslej iznašala mesečnih 40 Din. Za ceno 10 Din (za kolikor poviša naročnino) napoveduje prispevke od »četeših poročevalcev«, ki bodo obletali mesta, vasi, gore, polja in primorje. Vse to je prav lepo in nimamo ničesar oporekati, nego smo le hoteli ugotoviti, da si »Jutarnji list« zna pridobiti sredstva. Kaj hočemo, draginja je in »Jutarnji list« očitno ima hvalevredno zaupanje v svoje odjemalce, da jim povisuje naročnino na 40 Din, darsi najobsežnejši list v državi. Kakor se hvali sama, temveč radi svojega polovičnega formata polovico manjši od »Jutra«, ki izhaja za mesečnih 25 Din.

Podoficirska šola v Zagrebu. Zagrebška pehotna podoficirska šola sprejema gojenje iz civilnega. Kandidati morajo biti naši državljanji, ki še niso prekoračili 21 leto starosti. Prošnje za sprejem je potom pristojnega vojnega okrožja vložiti najkasneje do 25. aprila. Natančnejši pogoji se zvedo pri županovih in vojnih okrožjih.

Zgled nacionalnega dela. Podružnica Jugoslovenske Matice v Breznici pri Žirovnici je v minulem poslovnem letu zbrala v narodno - obrambne svrhe na članarini, prireditvah, darovih itd. 10.270.14 Din. Vsota ki je za Breznico naravnost ogromna, je plod požrtvovalnega in nesebičnega dela brezniske podružnice, ki zasluži za svoje zgledno nacionalno delovanje priznanje in zahvalo vse naše javnosti. Podružničnim funkcionarjem imenom neodrešenih bratov: iskrena hvale!

Antialkoholni kongres v Beogradu. Jugoslovenska zveza treznosti je sklepa, da priredi meseca julija letos v Beogradu kongres propagatorjev treznosti. Razen velikega števila delegatov iz naše države so na kongres povabljeni tudi zastopniki vseh slovanskih antialkoholnih organizacij.

Poljsko društvo prijateljev Jugoslavije. V Varšavi je bilo te dni ustanovljeno Društvo prijateljev Jugoslavije. V odboru društva je več ministrov ter znanih politikov in novinarjev, med drugimi bivši poslanek v Pragi dr. Bader, varšavski župan Balinski in vojvoda Soltan. Društvo šteje že lepo število članov.

Otvoritev Inštituta za tropične bolezni. Dne 1. aprila se v Skopju na svečan način otvoril inštitut za tropične bolezni. Otvoritvene svečanosti se udeležili tudi ministri za narodno zdravje.

Zvišanje bolniške oskrbine. Z odlikom ministrstva za narodno zdravje se je zvišala oskrbina za zdravljenje bolnikov v 3. razredu v bolnicah v Slovenjgradcu, Marški Soboti, v Ptuj in Brežicah izza dne 1. marca 1925. na dnevni 28 Din.

Brezplačen zdravniški pregled. Ministrstvo za narodno zdravje je odredilo, da morajo vse bakteriološke postaje v naši kraljevini brezplačno izvršiti pregled vseh bolnikov, katerih bolezen je akutne narave.

Prenos in prevoz poštnih pošilk. »Ut list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v številki 29. pravilnik, kako se daje v zakup in vrši prenos in prevoz poštnih pošilk v naši kraljevini.

Pod vlak se je vrge. Na železniški progi med Jesenicami in Javornikom je skočil včeraj jutraj delavec v elektroodni tovarni na Dobravi, Bernard Črv, pod vlak št. 911 in bil takoj mrtav. Mladenci je star

SKRAJNI JE ČAS!

je, da se prepičate, da eden per nogavic z žicom in znakom (rečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih. Dobivajo se v prodajalnih.

Kino »LJUBLJANSKI DVOR«

Prilpravila se veliki svetovno znani film:

„Hčerka gospe Larsac“

Senzacionalni film znan po škandalni aferi Dunajčanov v Versaillesu!

V glavnih vlogah: Tessa Harrison, Marry Mascotte, Ana Light, Eugen Neufeld, Fred Louis Lerch in sloviti francoski komičar BISKOT

23 do 24 let in je bil baže vzdele čase brez službe. V obupu si je sam vzde življenje.

Srečen dedič. Te dni je dospelo iz Amerike poročilo, da je g. Hinko Bahun iz Gorenjske podedoval po svojem. v Ameriki umrlem stricu 65.000 dolarjev. Gospod Bahun namerava že pred leti ustanovljeno trgovino z dežniki in ženskiimi klobuki v Ljubljani in Mariboru sedaj z novim kapitalom temeljito razširiti.

Žepna tatvina v vlak. Pred nekaj dnevi je bila na dolenskem kolodvoru ob vstopu v vlak ukradena iz notranjega žepa sukničja Ivanu Poglajenu iz Vabče vasi rjava usnjata listnca z vsebino 2000 Din in davčni in zavarovalni listinami. Zeparja sta bila dva Hrvata, od katerih je bil eden star okoli 20 let in male postave, drugi pa je bil starejši in visoko raščen.

Kolesa J. Gorec

knjute najceneje in najbolj pri trvdki Palača Ljubljanske kreditne banke in Gosposvetstva c. 14.

Val dell, oprema in pneumatika na zalogi!

155-a

Iz Ljubljane

u- Masarykov večer priredi i. n. a. d. »Jadrans« danes ob 8. zvečer pod pokroviteljstvom generalnega konzula g. dr. Otokarja Beneša v dvorani Napr. dijaškega doma. Predava g. dr. R. Krivic. Pri proslavi sodelujejo iz prijaznosti člani narodnega gledališča gđ. Rozumova, g. ing. Cvejič in operni dirigent g. Balatka ter društveni orkester. Po proslavi ples in prosta zabava. Na prireditve so vabljeni vsi, ki ljubijo bratsko Češkoslovaško in njenega zaslužnega predsednika g. T. G. Masaryka.

u- Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani priredi svoje 2. letošnje mesečno zborovanje v petek, dne 27. marca v tukajšnji ženski bolnici s sledečim sporedom: 1. Kirurgija prostate. — Dr. R. Jug, san. podpolkovnik. 2. Umetno dihanje in zanimiv slučaj udarca strele. — Dr. V. Cremošnik, sekundarij. Pričetek točno ob 6. zvečer.

u- Predavanja o zdravstvu. — Zdravniško društvo v Ljubljani priredi v okvirju »Ljudske visoke šole« v Ljubljani za široko javnost ciklus aktualnih predavanj, kjer se bodo od zdravnikov-specialistov obravnavali sledeči predmeti: splošna higijena, socialna zaščita dece, kirurgija, higijena žene, epidemologija, röntgenoslovje, infektivske bolezni, eugenika, tuberkuloza itd. Predavanja se bodo vršila vsak t orek od 6. do 7. zvečer v veliki dvorani univerze. K tem nadvse važnim predavanjem se vjdno vabijo vsi, ki se zanimajo za telesni prospel našega naroda. — V torek, 24. marca, predava g. dr. Ivo Pirč pod naslovom: »Naše pravice in dolžnosti za razvoj higijene«.

u- Pevski jubilej. Letos je preteklo 37 let odkar je nepretrgoma član pevškega društva »Slavec« g. Matej Oblak, ki je tudi dolgo vrsto let odbornik in eden najagilnejših delavcev. Zadnji občni zbor ga je imenoval častnim članom in v soboto zvečer je predložil društvu slavljenu časten večer v salonu Mikličevega hotela v Kolodvorski ulici, katerega se je udeležil pevski zbor korporativno, bilo pa je navzočih tudi mnogo prijateljev društva. Predsednik »Slavca« g. Dražil in podpredsednik g. Fratina sta v svojih govorih omenjala jedneno vztrajno nesebično delo brez častihlepa in velike požrtvovalnosti g. Oblaka v prid »Slavcu« jubilar je tekom 37 let prisostvoval nad 1500 pevskim vajam in 300 odborovim sejam, kar naj bo bodrilni vzgled mlajši pevski generaciji. Predsedstvo je nato izročilo g. Oblaku diplomu častnega članstva, njegovi g. soproti pa šopek rdečih nagljev. V imenu zboru so slavljenu čestitali gg. Smrkoli, Bogataj in Mikulinič, pevovodja »Slavca« Brnobič in »L. Zvona« g. Prelovec pa sta izpregovorila par navduševalnih besed za resno delo naših pevskih društev. Prisrčno domačo slavnost je povečalo petje »Slavčevega« moškega zboru in gošba akademikov.

u- Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev in hotelirjev v Ljubljani priredi o priliki občnega zboru Zveze gostilničarskih zadrug dne 26. marca »Družabni večer« v kazinski dvorani in v vseh prostorih restavracije Zvezda. Vstopnina 20 Din. Začetek ob 8. zvečer. Spored. Koncert St. Jakobskega solonskega orkestra, petje Sentjakobskega pevškega zboru, komični prizori in kuplet, variete, bar celega ansambla, godba in ples. Čisti dobiček pripade fondu za gostilničarsko šolo.

u- Sokol I. v Ljubljani poziva članstvo, da se udeleži pogreba umrlega brata Josipa Primca v civilu z znakom. Pogreb se vrši danes v torek ob pol petih popoldne iz Delarske ulice 9 (Poljanska cesta). — Odbor.

u- II. književna tombola Jugoslovenske Matice. S številkami izžrebanimi dne 14.

t. m. so bili zadeti vsi dobitki za tombolo in je s tem igra dovršena. Tombolo so zadeli tablice, ki nosijo št. 1815. Imena onfki, ki so zadeli tombolske dobitke, objavimo prihodnje.

u- Akad. agr. klub »Njiva« priredi danes ob 20. uri v dvorani Kmetijske družbe (Turjaški trg.) predavanje univ. prof. dr. Vebra: »Družba in vest«. Vabljeni akademiki, kakor tudi ostalo občinstvo. 617

u- Esperantski klub v Ljubljani vjdno vabi k predavanju, ki se vrši v sredo, dne 25. t. m. ob 10. popoldne v zbornici univerze vse svoje člane, tečajnike in ostalo občinstvo. Predava g. prof. Rakuša iz Maribora.

u- V sredo, dne 25. t. m. ob 10. uri popoldne predava v zbornični dvorani univerze g. profesor Rakuša iz Maribora o temi: »Esperanto in njega protivniki«. Esperantski klub v Ljubljani vabi k predavanju vse, ke se zanimajo za esperanto. 598

u- Sokol Ljubljana II. priredi v sredo, dne 25. t. m. pešizlet na Katarino. Zbirališče točno ob pol 8. dop. na dvorišču realke. V slučaju slabega vremena se preloži izlet na nedeljo. — Obenem opozara prednjački zbor, da se vrši telovadba starejših članov vsako sredo ob 20. uri.

u- Predavanje v »Pravniku«. V četrtek dne 26. t. m. bo predaval na sestanku društva »Pravnik« g. ravnatelj Ljudevit Böhlm o predmetu: »Morska obala v teoriji in praksi« (nadaljevanje in konec). Predavanje se bo vršilo v dvorani št. 79. I. nadst. deželnega sodišča in se prične točno ob pol šestih popoldne. Društveni list se vabilo k obilni udeležbi, prijatelji dobrodošli.

u- Društvo slušatešev filozofske fakultete v Ljubljani priredi v sredo, dne 25. t. m. ob 10. popoldne v zbornici javno predavanje. Predava tov. Grabar Ivan: »O pomenu družabnega reda za vzgojo naših plasti ruskega naroda.« K obilni udeležbi vabi — Odbor. 603.

u- Zdravstveno stanje v Ljubljani. Prošli teden se je rodilo v Ljubljani 21 otrok (10 moškega in 11 ženskega spola), umrlo pa je 18 moških in 16 žensk, skupaj torej 29 oseb in steer 7 oseb za boleznijo na srcu, 2 za jetiko, 3 za pljučnico, 3 za prirojeno slabostjo, 3 za ostarelostjo, 1 za davico, 1 za rakom, 1 za novotvorbo, 4 osebe vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 oseba pa je izvršila samomor. Izmed umrlih je 5 oseb doseglo starost nad 70 let. Na naležljivih boleznih je obolelo 6 oseb: 2 na ošpicah, 2 na davici, 2 pa na dsljujem kašlju.

u- Umrli so v Ljubljani. Zadeje tri dni so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaj: Drago Slard, sin železn. črkosliharja, pol leta. — Franciška Jesih, gostilničarka, 35 let. — Marija Jesenko, žena tiskarna strojnika, 26 let. — Justina Lenassi, barmena uradnica, 37 let. — Marija Lekša, gostilničarka, 56 let. — Anton Mrhar, posestnik sin, 11 let. — Ana Komatar, bivša dijaška gospodinja, 72 let. — Anton Wisjak, železn. strojevodja, 59 let. — Lovro Pintar, trgovski sluga, 74 let. — Blaž Bizjak, posestnik, 68 let. — Josip Princ, mesar in posestnik, 42 let.

u- Policijsko prijave. Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 popad ob psa, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 1 prestopek beračenja, 2 prestopka prekoračenja polic. ure, 1 prestopek trpinčenja živali, 6 prestopkov cestnega policijskega reda in 1 telezna poškodba.

u- Lov za vlomilcem. V nedeljo okrog 3. ponoči sta začula dva stražnika pred glavno pošto v smeri proti Kongresnemu trgu zvenek obite spie. Eden je takoj odhitel v smeri, odkoder je prihajal ropot in opazil, da je neki vlomilec ubil šipo izložbene omarke eSverjeve trafike v Šelenburgovi ulici št. 3., kjer se je nahajalo več cigaretnih ustnikov in pip. V tem hipu je neznanec zdirjal za vogalom v Wolfovi ulici. Stražnik mu je sledil čez Franciškamski most v Lingarjevo ulico, Šolski dvorored in Vodnikov trg. Neznanec je bil končno prijet pred vhomom v Studentovski ulici. Bil je to kovski mojster Franc Tomi, pristojen v Smarje, začasno stanujoč v Mostah. Pri zasliševanju je trdovratno zanikal, da bi bil on vlomilec v trafiko gospe Sever. Izgovarjal se je, da je prišel od obiska nekoga svojega znanca v Trnovem. Pišček pa se je takoj ujel, ker je v Lingarjevi ulici na begu vrzel od sebe žico, izročeno je bil sodišču.

u- Vlom v privatno stanovanje. Ko se je poštna uradnica Olga Senica v nedeljo ponoči vrnila domov, je našla svojo sobo v Komenskega ulici št. 16. odprto. Neznani tatovi so odprli sobo s ponarejenim ključem ter vdrli v omaro za obleke, iz katere so ji odnesli zimski plašč, sivo obleko, moder kostum, žrni svilen jumper, črno svileno obleko, par lakastih čevljev, svilen dežnik, v skupni vrednosti 5000 Din.

CVETKO GOLAR:

VDOVA ROŠLINKA

komedija v treh dejanjih je pravkar izšla.

Cena za broš. izvod Din 25.—, za vezan izvod Din 35.—, brez poštnine.

Naroča se v knjigarni

TISKOVNE ZADRUGE,

Prešernova ulica št. 54, nasproti glavne pošte.

Naznanilo

Podpisana trvdka obvešče javnost, da g. Ivan Huter nima pravice prodajati in tudi ne zastopati imenovane trvdke. Ne prevzamemo nikake odgovornosti za njm.

MILOŠ SKERBIC

trgovina manufakture in izdelava oblek, glavna trgovina Trbovlje II, podružnica Zagorje, 619

Iz Maribora

u- Čuden samomor v Mariboru. Minulo soboto popoldne okrog 16. so prebivalci hiše št. 25. v Loški ulici slišali stokanje in klice na pomoč iz stanovanja 60 letnega delavca Franca Tumpeja, ki stanuje tam s svojimi sinom. Ko so ljudje prihiteli v stanovanje, so našli starega Tumpeja vsega krvavega v postelji z ranami na glavi. Tudi stene so bile okrvavljene, pri postelji je ležala krvava sekira. Tumpej je pravil, da so ga napadli trije neznanci. Rešilni oddelček ga je prepeljal v bolnico. Zanimivo pa je, da na padelci Tumpeju niso ničesar odnesli.

u- Zveza pevskih društev. Na željo prizadetih popravljamo nedeljsko poročilo o obhodu Orjune v toliko, da je pela pri podokni knuice dr. Lipočdove Zveze pevskih društev, in sicer »Jadrans« »Zarja« (Pobrežje), »Luna« (Krčevina), »Krilato kolo« (Melje) in »Drava«. Ta društva so že del časa združena v Zvezi pevskih društev ter prav marljivo in požrtvovalno sodelujejo pri raznih narodnih prireditvah.

Iz Trbovelj

u- Domač pretep. Rudar Jakob Starc iz Lok je prišel ob 11. dop. pljan domov. Ko ga je žena zgedala, mu je pričela brati levite, naj skrbi za svojih šest otrok ter da naj se vender že spametuje. Vse to pa je Starca tako razjarilo, da se je lotil žene, ki je imela 6 mesecev starega otroka v naročju, in jo pričel pretepavati. Ko jo je protel, je odšel v kuhinjo, zmetal na dvorišče testo in moko, pri tem pa silno preklinjal. Ta čudni prizor je gledalo veliko ljudi in se zgražalo. Starc je bil naznanjen zaradi nesposobnega obnašanja.

u- Telovadna akademija Sokola. V nedeljo zvečer se je vršila pri Fortjeju telovadna akademija domačega Sokola, na kateri je nastopilo s prostimi vajami in v vajami na orodju več narajšajnikov in članov. Za tem je bilo podjeljeno br. Slavku Hlastanu odlikovanje kot mednarodnemu telovadcu. Poprej ga je še nagovoril v izbranim govoru načelnik Sokola br. Kužnik, nakar je sledil jedrnat govor staroste br. Šušnika. Br. Hlastan je nato povdarjal, da je z njim odlikovan predvsem Sokol, iz katerega je izšel. Nepriljena zabava, ki se je potem razvila s sodelovanjem godbe g. Drakserja, je trajala pozno v noč.

u- S silo eskortiran. Šestnajstletni Ignac Hribar iz Retja se je že meseca novembra lanskega leta pregrešil proti javni morali z nekim šestletnim dekletcem. Okrožno sodišče v Celju ga je obsodilo zato na šest tednov težke ječe, toda ker ni kazni prostovoljno nastopil, so ga morali odpeljati s silo v Maribor, kjer so zapori nalašč za mladoletne kaznjence.

u- Ugotovitev. V sobotni številki smo poročali v notici »Agenti provokaterji na delu«, da se je mudil v Trbovljah eleganten gospod, ki se je izdajal za poslanca Radičeve stranke, ter da je čakal v kolodvorski restavraciji na g. B., lastnika apnenice v Zagorju. Da se prepreči vsako nesporazumljenje, ugotavljamo, da gospod B. ni v zvezi z nobenim radičevim poslancem.

Iz Primorja

u- Konec fašistske »Nove dobe«. Goriška »Nova doba«, izdajalski organ slovenskih odpadnikov je prenehal izhajati. Naj v miru počiva!

u- Scampolo v Gorici. Danes v nedeljo gostuje tržaška šentjakobska Čitalnica v Gorici s predstavo Nicodemijevga »Scampola«, ki se uprizori v prostorih Trgovske doma.

u- Pogreb nesrečnih žrtv v Volčji dragi pri Gorici je bil veličasten. Udeležilo se ga je ljudske množice iz cele goriške dežele, ki so spremlje tragično preminule »blatarje« — kakor imenujejo tam okoli kopače ilovice — na pokopališče. Sprevod je bil naravnost nepredeljen; na čelu je korakala godba iz Prvačine, sledilo je osem nosačev z venci, sorodniki in tovariši pokojnikov ter ostali ljudje. V Biljah so bila trupla nesrečnikov blagoslovljena in nato je odšel sprevod proti Volčji dragi na pokopališče. Za sirote so nabrali ljudje 1332,40 lir.

u- Za občinske tajnike so napravili v Vidmu izpit naslednji Slovenci: L. Babuder (Renče), Al. Bergine (Libušnje), Iv. Čebokli (Kred), Fr. Gorkič (Gorica), Jos. Horj (Dornberg), Iv. Jazbec (Smarje), Fr. Lenšič (Kanal), Venc. Lestan (Sovodnje), Ant. Mošorovič (Rihemberg), Ant. Mozetič (Miren), Jos. Peršič (Sempas) in Viljem Šfiligoj (Biljana). V Trstu so uspeli pri skušnjah: Ciri Čuk (Cerkno), Iv. Feltrin (St. Viška gora), Štef. Lipičar (Kal) in Fr. Orel (Dutovoje).

u- Zdravilišče med Prosekom in Kontos veljim bi rad postavil zdravniški konzorcij iz Gorice, ki trka v ta namen na vrata slovenskih kmetov, da bi mu prodali svojo zemljo.

u- Caprara odstavljen. Politični tajnik goriške fašistske zveze odvetnik Caprara je suspendiran od svojih službenih mest ker teče proti njemu več tožb kazenskega značaja.

u- Požar. Posestniku Francetu Rusjanu pri Rusjanjih je v petek popoldne zgorelo vse seno v seniku in hlevu. Ogenj je nastal radi burje, ki je raznesla iskre z hišnega dimnika. Škoda, katero je povzročil požar, znaša 15 tisoč lir in ni krita z zavarovalnino.

Darujmo za sokolski Tabor!

Izjava

Izjavljam odkrito, da mi o preteklosti gega. Genovefo Walter ni znano ničesar slabega

Ivan Krakšler Laško

Opozorilo

Opozarjamo občinstvo na našega sina, Antona Uščana, invalida, ki dela dolgove in je nezmožen plačevanja, ker ne poseduje ničesar.

618

Gospodarstvo

Preizkusi s čilskim solitrom I. 1925.

Umno gospodari samo tisti kmetovalec, ki temeljito pozna svojo zemljo in njene potrebe ter zahteva kulturnih rastlin po prehrani. Tega znanja mu pa ne more nuditi kemična preiskava zemlje in poznavanje rastlin, ampak samo gnojilni preizkusi.

Da se kmetovalec omogoči brez posebnih stroškov izvedba takih preizkusov, je Delegacija proizvajalcev čilskega solitra pripravljena nadaljevati že v prejšnjih letih uvedene gnojilne preizkuse s čilskim solitrom. To akcijo izvaja na ta način, da dopolnje brezplačno primerno množino tega gnojila tistim kmetovalcem, ki bodo izvedli take preizkuse. Ker je primerljive, da se ti izvedejo bolj enotno se bodo predvsem upoštevale kmetijske podružnice, kmetijske zadruge in društva, ki bodo za to prijavile po več svojih članov. Tam, kjer ni takih društev, naj se zbere po nekoliko umnih kmetovalec, ki se skupno prikladijo za te preizkuse. Preizkusi se naj izvedejo predvsem na pšenici, rži, jčomenu, ovsu, turščici, krompirju in pesi.

Vsako preizkusno polje naj obstaja iz dveh parcel po 1 ar (100 četvornih metrov), od katerih se ena gnoji, druga ostane negnojena in služi za primerjavo. Pogoj za te preizkuse so: Da se pripravi zavezoje izvesti preizkuse natančno po navodilih, ki se jim dostavijo in pošljejo Poddelegaciji proizvajalcev čilskega solitra v Ljubljano, Gruberjevo nabrežje 16, poročila 1) o stanju setve tekom meseca maja in 2) o dobljenih rezultatih. Prijave za izvedbo teh preizkusov se morajo takoj doposlati na navedeni naslov.

Padec žitnih cen v Chicagu

Žitni trgovci kakor široki krogi konzumentov za zanimanjem zasledujejo gibanje žitnih cen na ameriških borzah, ki so danes predvsem merodajne za položaj na svetovnem trgu. Kakor smo že poročali, so zadnje dni cene na ameriških borzah znova občutno nazadovale. V svrhu pregleda navajamo na slednjo tabelo, ki nam kaže, kako se je gibala cena pšenici za manj v Chicagu izza početka letošnjega leta (cene v centih za bushel; bushel = 27,22 kg):

2. januarja	176,50
15. januarja	184,25
29. januarja	203,75
16. februarja	184,25
27. februarja	196,00
7. marca	180,62
12. marca	181,62
14. marca	169,62
16. marca	164,75
17. marca	153,25
21. marca	168,50

Kakor vidimo, je cena v začetku leta rapidno rasla; napram začetku decembra 1924. je dosegla v januarju 20 do 25 odst. skok. To naraščanje je ustvarilo celo vrsto novih spekulativ, katerih mnogi niso mislili na to, da bi mogla nastopiti reakcija. Ko je potem v začetku februarja dosegla hausse svoj konec, je mnogo manjših spekulativ izginilo s površja z velikimi izgubami. Spretniški in trdnjški so hotel hausse zajeziti, kar se jim je le deloma posrečilo, toda zadnje dni je nastopil znova rapiden padec cen.

Koncem prošlega tedna se je sicer cena zboljšala, toda verjetno je, da je zboljšanje le začasnno, kajti na tej višini so cene napram istemu času lanskega leta še vedno nerazmerno visoke. Lani od januarja do vključno marca je namreč notirala pšenica za maj v Chicagu med 105 do 111.

Ta ponovni padec je v precej veliki meri vplival na Evropo in povzročil na vseh važnejših evropskih tržiščih nazadovanje. Tudi pri nas so končno oslabele cene vseh žitaric. Najbolj so padle cene v Berlinu, kjer je spekulacija utrpela očitne izgube in obstoji opasnost, da bo mnogo žitnih trdov doživelo polom.

Tržna poročila

MARIBORSKI TRG.

Lepo pomladansko vreme v soboto je privabilo 74 slaninarjev na mariborski trg, kjer so prodajali slanino po 25 do 30 in drob po 20 Din kg; domači mesarji so po prodajali govedino po 13 do 17,50, teletino 17 do 20 in svinjino po 20 Din kg; pri mestni mesnici pa je bila govedina po 15, teletina 18 in svinjina 20 Din kg.

Perutnine je bilo precej na trgu. Cene so bile: kokošim 25 do 60, gosem in racam 50 do 100, puranom pa 80 do 175 Din komad.

Kmetje so pripeljali 25 vozov krompirja in zelenjave. Cene so bile: krompirju 10 do 11 Din za mernik (7 in pol kg), čebuli 3 do 7, česnju 4 do 12 Din za venec, ohrovitu, solati in zeljnatim glavam 2 do 7 Din za komad, solata 3 do 3,50 Din, kisleme zelju 3 do 4 Din, kislji repi 2, jabolkom 3 do 8, dateljem 15 do 35, figam 15 do 16 Din za kg, bučnemu olju 22 do 30, mleku 3 do 3,50 Din, smetani 15 do 16 Din za liter, jajcem 1 do 1,25 pomarančam 1 do 2,50 limonam 0,75 do 1,50 Din za komad.

Lomčena in lesena roba po 0,50 do 1,70 Din komad, brezove metle po 2 do 5 Din komad, turšnja slama 25 do 30 Din vreča; 5 lesenih kočulj vozilov po 125 do 1000 Din komad.

Kmetje so pripeljali 8 vozov sena, 6 vozov otave in 5 vozov slame ter so prodajali seno in otavo po 75 do 90, slamo pa po 50 do 65 Din za 100 kg, oziroma 1,50 Din za snop.

Novosadska blagovna borza (23. t. m.) Pšenica: baška, 42 vag. 455; srbijanska, paritetno v Beogradu, 2 vag. 460. Turščica: baška, 8 vag. 177,5; za maj, 10 vag. 197,5; za maj, ladja Brčko, 5 vag. 197,5; sremska 5 vag. 175; maj-junij, ladja Sava, 30 vag. 205. Moka: 04, sremska, 1 vag. 660. Otrobi: sremski v jutlih vrečah, 1 vagon 190. Tendanca nespremenjena, v turščici nestanovitna.

Obveznice predvojnih negažiranih ogrskih dolgov na avstrijskem teritoriju. Generalna direkcija državnih dolgov v Beogradu je z razpisom D. broj 5628 z dne 17. t. m. v zvezi svojega razpisa D. broj 1572 z dne 22. februarja 1924. (Uradni list št. 18. z dne 8. marca 1924.) sporočila, da je avstrijska vlada odredila zadnji rok za vlaganje protestov glede obveznic negažiranih predvojnih ogrskih dolgov, deponiranih na teritoriju avstrijske republike. Odrejeni rok znaša šest tednov in teče od 28. februarja 1925. — Da bi naši državljani, lastniki takih obveznic, mogli jih osvoboditi avstrijskega žiga in jih vnesti v naš nacionalni blok, se pozivljajo, da predložijo delegaciji ministarstva financ pri poslaništvu kraljevine SHS prošnje, ki naj imajo sledeče podatke: 1.) ime prijemalec, polje in stanovišče (točni naslov) lastnika; 2.) serije in številke deponiranih obveznic, njih nominalna vrednost in ime posojila, kateremu pripada; 3.) osnovno, po kateri so bile obveznice deponovane (n. pr. lombard, depozit itd.); 4.) kraj in zavod, kjer se obveznice nahajajo; 5.) ali so bile prenešene v Vavtrijo na podlagi kakšne zakonske odredbe, ali v sled vojnih odredb bivše Avstro-Ogrske, ali jih je lastnik protovoljno tamkaj deponoval; 6.) od kdaj je poslel lastnik dotične obveznice in ali si je dal v Avstriji izplačevati kupone tudi po 1. okt. 1919 in če si jih je dal, na podlagi katere odločbe; 7.) prošnji naj se predloži potrdilo o državljanstvu ali pa overovljen izpisek iz poslovnih knjig, če je lastnik kak denarni zavod.

Ugodno stanje posevkov. Po podatkih ministarstva za kmetijstvo in vode je stanje posevkov v februarju bilo naslednje: Zaradi blage zime so ozimni posevki tudi brez snega dobro prezimili. Koncem februarja se je stanje posevkov v celi kraljevini nahajalo med dobrim in zelo dobrim. V posameznih oblastih je stanje posevkov: odlično v vranjski in timoški oblasti; zelo dobro v mariborski, bitoški, vrbaski, tuzlanski, valjevski, sremski, podonavski, moravski, kruševski, niški in raški; dobro v beograjski, šumadijski, užički, kosovski, bregalnški, bitoški, zetski, dubrovniški, splitski, mostarski, sarajevski, travniški, primorsko-krajiški, zagrebški in ljubljanski oblasti; slabo v skopljanski in podriški oblasti.

Prisilna poravnava ostane. Iz Beograda poročajo, da bo vprašanje prisilne poravnave regulirano z zakonom o dvanajstih. Načelno se je rešilo, da se ta ustanova ne ukine, ker bi to izzvalo preveliko katastrofo in povzročilo mnoge konkurze, pač pa se bodo mere proti zlorabi zelo poostrele.

Zagrebski pomladni veliki sejem. Na sejnišču se že vrše priprave. Belgijska industrija postavlja svoj poseben paviljon, kjer bo razstavilo preko petdeset belgijskih tvornic. Razstavniki vzorci so že prispeli. Uprava Zagrebskega zbora je izvedla sedaj obsežno propagando po vseh balkanskih državah in so izgledi, da bo prispeo mnogo interesentov tudi iz Albanije in Bolgarske. Vizumska pristojbina za posetnike iz inozemstva je znižana na 20 Din; ravnotako so nekatere države odobrile železniške popuste. Poleg priprav za sejem so tudi priprave za veliki trgovski kongres v polnem teku. Savez trgovcev v Zagrebu je pozval vsa trgovska združenja v državi, da prisostvujejo temu kongresu.

Razstava novosti mestnih in kmetijskih gospodarstvih naprav. Belgijsko poslaništvo je obvestilo ministarstvo zunanjih del v Beogradu, da se bo vršila v Laekenu od 15. julija do 5. avgusta t. l. nacionalna in mednarodna razstava novosti, ki se nanašajo na mestne in kmetijske gospodarske naprave. Belgijsko poslaništvo prosi, da se predmeti, aparati, dokumenti in filmi za to razstavo pošljejo čimprej razstavnemu odboru. Prospekt razstave je v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Izvoz naših vin v Češkoslovaško. Pri nas sicer tožijo, da gre malo našega vina v Češkoslovaško, dočim vesti iz Češkoslovaške zatrjujejo, da se je v zadnjem času uvoz jugoslov. vin v Češkoslovaško povečal, kar je omogočilo z Jugoslavijo sklenjena konvencija in znatno znižanje jugoslovenskih izvoznih tarif. Češkoslovaška je, kar se tiče količine, tretji največji konzument jugoslovenskih vin.

Uzance za trgovino s kožami in krznom. Tajništvo novosadske borze je izdelalo borzne uzance za trgovino s kožami in krznom. Ko jih odobri upravni odbor novosadske borze, se pošljejo v Izjavo borzom v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani.

Sredspostni sejem v Celju. Sicer je ta sejem vsako leto najslabše obiskan, vendar pa je bila kupčija zadnja leta mnogo boljša kakor to pot. Trgovcev je bilo na seimu dovolj, manjkalo pa je kmečkoga ljudstva, kateremu očitno ujedostaja denarja zaradi tega so se tudi trgovci pritoževali, da so delali slabe kupčije. Na živalski sejem se je prignalo skupno 84 glav živine, in sicer 8 konj, 17 volov, 37 krav, 19 telic in 3 drobnice. Cena živine je bila za kg žive teže: srednji vol 10, telice 8, in krave 7 Din; Prigajali so v večini plemensko živino. Prodalo se je malo. Prasičev je bilo 65 in so ceni: 7 tednov stari 125—180, 8 tednov 200—250, 3 mesece 375, 6 mesecev 500 in 1 leto 1250 Din.

Poravnava nastopanje je uvedeno o imovini Antona Bučarja, trgovca v Brežicah. Narok 30. aprila ob 9.

Redni občni zbor ima »Split«, d. d. za portlandski cement dne 6. aprila ob pol 11. v prostorih podružnice na Sušaku. — **Izredni občni zbor** ima »Saturnus«, d. d. za

industrijo pločevinastih izdelkov v Ljubljani dne 8. aprila ob 11. v prostorih Zadrudne gospodarske banke v Ljubljani. Dnevni red: Izporemba pravil.

Likvidacije. Tvrdba J. Kokoschnegg, trgovina z manufakturami, družba z o. z. v Mariboru je prešla v likvidacijo. Dalje je prešla v likvidacijo Živnorojska zadruga v Cerkljah pri Kranju. Ur-či se prošjo, da priklase terjatve.

Osrednji odbor Saveza hrvatskih obrtnikov v Zagrebu je imel v nedeljo sejo, na kateri je med drugim razpravljal o vprašanju obrtniških kreditov ter povabil akcijo Narodne banke v tem oziru, vendar smatra, da je komplicirano postopanje pri dajanju kreditov do 5000 treba ublažiti.

Kraljeva direkcija šum v Ljubljani razpisuje v gozdnem kompleksu Pokljuki šumske uprave na Biedu, v Notranjem Bohinju na Martinčku in v Gorjušah šumske uprave v Bohinjski Bistrici in na Možaki šumske uprave v Kranjski gori oddajo lesa, drv in lubja na panju, in sicer približno 10600 plm³ porabnega mehkega lesa, 470 plm³ porabnega trdega lesa, 470 prm³ mehkih in 16470 prm³ trdih drv ter 1480 prm³ smrekovega lubja. — **Pismene**, s 100 Din kolikove in 10% vadijem opremljene, na tozadevnem obrazcu spisane ponudbe naj se vlože najkasneje dne 4. aprila ob 11. ure pri Direkciji šum v Ljubljani, Krizanc. Obrazci ponudb se dobe na željo pri direkciji šum v Ljubljani ali pa pri gori navedenih šumskih upravnih. 610

Položaj na žateškem hmeljskem trgu. Koncem prošlega tedna so cene v Žatcu nekoliko oslabele ter se gibale med 3890 do 4000 KČ. Tendanca padajoča.

Borze

23. marca: (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) **Vrednote:** 7-odstposojilo iz 1921, 64 — 65,50, vojna škoda 157 — 160, Celjska posojilnica 209 — 211, Ljubljanska kreditna 235 — 0, Merkantilna 110 — 128, Praštediona 840 — 845, Slavenska 73 — 76, Kreditni za trgovino 190 do 200, Strojne 0 — 134, Trbovlje 410 — 425, Vevče 102 — 110, Stavbna 265 — 280. **Blago:** zaključki: smrekove, jelove deske, 25 nam, III., ico Podbrdo, 1 vagon (530); bukova drva, 1 m dolžine, polsuha, ico Postojna, 10 vagonov (25). V ponudbah in povpraševanjih ni bistvenih sprememb.

ZAGREB. V efektivih je tendenca nespremenjena. Tečaj v glavnem ne pokazuje sprememb. Danes je tudi Narodna banka zabeležila zaključek po 3600. — Na deviznem tržišču se je poslovalo na bazi 8.19 za Zagreb v Carihu. Položaj se ni spremenil in tečaj so obdržali višino prošlega tedna. Blaga je bilo precej in tudi Narodna banka je izdala Interventura. Promet je bil precej slab. Notirale so devize: Dunaj 884—904, Berlin 1492,5—1507,5, Bruselj 317,5—322,5, Italija izplačilo 255,85—258,85, ček 256—259, London ček 301,5—304,5, Newyork ček 62,73—63,73, Pariz 324,5—329,5, Praga 186,85—189,85, Švica 1216—1226, ček 1216—1226; valuta dolar 62,20—63,20; efekti: bančni: Litorale 65—68, Trgo 16—17, Eskomptna 106—108, Hipo 65—66,5, Jugo 110—111, Ljubljanska kreditna 235—240, Obrtna 73—76, Praštediona 830—840, Etno 87,5—90, Slavenska 73—74, Srpska 140—0, Narodna 3550—3650; industrijski Eksploatacija 48—51, Dubrovačka 440—0, Sečerana 705—710, Gutmann 490—510, Siaveks 175—180, Slavonija 57—58, Trbovlje 410—420, Vevče 100—120; državni 7% posojilo 63—64, 4% agrarne 158—159, vojna škoda per kasa 158—159, obračun 157—158.

BEograd. Tendanca nespremenjena: Notirale so devize: Amsterdam 2525—2535, Dunaj 892—894, Bukarešta 30—30,4, Italija 257,25—257,4, London 302,5—302,8, Newyork 63—63,3, Pariz 329—330, Praga 188—188,25, Švica 1220—1222. **Curli.** Beograd 8,20, Newyork 519, London 24,795, Pariz 26,87, Milan 21,10, Praga 15,40, Budimpešta 0,0072, Bukarešta 2,475, Sofija 3,775, Dunaj 73,15.

Trsti: Beograd 28,75—39, Dunaj 0,0342—0,0350, Budimpešta 0,0335—0,0342, Praga 72,50—73, London 117,60—117,80, Newyork 24,55—24,65, Curli 472—475, Valute: dinarji 38,60—38,90, avstrijske krone 0,0340—0,0350 dolarji 24,50—24,60, 20 zlatih frankov 96—98 **Dunaj.** Devize: Beograd 11,18—11,22, Berlin 168—65—169,25, Milan 28,79—28,91, Newyork 709,35—711,85, Pariz 36,77—36,93, Praga 21,04—21,12, Curli 136,75—137,25. Valute: dinarji 11,14—11,20, dolarji 704,60—708,60, utli 33,75—33,91, lire 28,82—29,02, zloti 135,40—136,40, švic. lir. 135,60—136,40. **Praga** Beograd 53,50, Pariz 175,625, Newyork 33,80, Curli 52,75. **Berlin** Beograd 6,63, Dunaj 59,12, Pariz 21,74, Newyork 4,95, Curli 80,85.

Sokol

Glavna skupščina JSS v Brodu ob Savi

(Zborovanja na predvečer.) Jugoslovensko Sokolstvo si je letos izbralo Brod na Savi, ki je zaradi železniške zveze in ker leži nekako v sredini naši države, za vse žele enak oddaljeni kraj, kjer je obdržalo svojo redno glavno skupščino in druga posvetovanja, ki so v zvezi z njo. Da je bil kraj srečno izbran, kaže to, da so bile na zborovanjih zastopane vse župe, včlanjene v JSS. V soboto dne 21. t. m. ob 18. uri se je vršila najprej odborova seja JSS v poslopiju drž. najpre gimnazije. Sejo je vodil starosta br. Gangl. Na odborovi seji so bili predelani najprej predlogi, ki so jih vpslala župna starešinstva za skupščino. Nekateri teh predlogov, in sicer o nošenju odlikovanj na sokolskem kroju, o uvedbi škorenj k sokol-

skemu kroju in o izporembi Sokolskega Glasnika so bili že na odborovi seji odločeni, ostali so se pa neizpremenjeni ali z izporembami sprejeli in so bili oddani glavni skupščini, ako jih odbor sam po predpisih ni smel odobriti. **Soglasno in v velikem odobravanjem zastopnikov** je bilo sklenjeno, da JSS podeli savezno plaketo za sokolske zasluge starosti ČOS br. dr. Scheferju in načelniku ČOS br. dr. Vaničku ter zaslužnemu sokolskemu delavcu, ki je ta mesec praznoval 25 letnico sokolskega dela, br. Teodoroviču, načelniku bačke sokolske župe v Novem Sadu. — Glede predloga sokolske župe v Zagrebu o reorganizaciji ruskega Sokolstva v inozemstvu je bilo sklenjeno, da zadevi odstopi v rešitev zvezi češkoslovaškega in jugoslovenskega Sokolstva, ker se v takih stvareh želi enakega postopanja. Resolucija, sestavljena na podlagi predlogov iz mnogih žup, o telesni vzgoji v šolah se sprejme in odstopi odzgoji štiri članov, da jo redigirajo in predložijo skupščini.

Daljša in poučna debata se je razvila pri poročilu saveznega statističarja br. Švajgarja, ki je predložil nekatere spremembe o teritorialnih razdelitvah žup. Zastopniki žup so podali svoja mnenja, ter so se sporazumeli z referentom o mejah žup. Zadeva spada v kompetenco odbora, zato je bila končnovaljavno rešena.

Takoj po odborovi seji se je vršil razgovor v sanaciji saveznih financ. Predlogi saveznega starešinstva, izdelani in predneseni po gospodarskem odseku (referent br. Turk) so bili vsi odobreni ter so delegati med razpravo priznali, da so bili vsi predlogi dobro premišljeni in da so primerni za sanacijo. Zato je anketa vse predloge sprejela in odločila, da se predložijo glavni skupščini v odobrenje. Istovestno se je sestal tudi kandidacijski odsek, ki se v polnem sporazumu in brez debate sestavi kandidatsko listo za savezno starešinstvo.

Ob osmih zvečer so imeli svoje zborovanje župni načelniki in načelnice, ki tvorijo najvišji forum tehničnega dela sokolske organizacije. Zboru je predsedoval savezni načelnik br. Ambrožič. Poročilo saveznega načelnika, oziroma tehničnega odbora je bilo sprejeto. Odobreni so bili tudi predlogi o medletnih tekmah, kakor tudi poročilo zdravniškega odseka in njegovega znanstvenega pododseka. Soglasno je sprejel zbor pravilnik o organizaciji župnih krojev in oboje predpise o sokolskem znaku, to je za članstvo in naraščaj. Obširna debata se je razvila pri razpravi o krojih. Končno je bilo sklenjeno, da se predložijo skupščini v odobrenje samo slavnostni kroj za članice kakor za izdelal odsek za kroje, vsi ostali kroji tako telovadnji kakor slavnostni pa naj ostanejo neizpremenjeni, ker zankrat ne kaže spreminjati krojev, ker bi bilo članstvo s tem gmočno preveč prizadeto. — Na seji so bili dalje določeni člani tehničarji za starešinstvo.

Vse seje, ki so se vršile na predvečer skupščine, so bile ob pol 11. uri že zaključene in so se splošno izrazili delegati, da so bili predlogi in poročila upravnikov in tehničnih članov starešinstva skrbno pripravljena.

Sport

Nedeljske prvenstvene tekme

Prvenstvena sezona je v polnem teku, skoraj na vsiku. Nič manje nego šest od sedmih prvorazrednih moštvev je šlo v nedeljo v boj za točke. Tekme so potekle regularno in tudi presenečenja niso izostala. Poraz Jadrana nikakor ni bil tako vnapre gotov in tudi tradicionalna zmaga Hermesa nad Primorjem je izostala. Nepričakovano dober rezultat je doseglo Celje proti jakernu Dobru. S tem porazom je usoda Celja zapečatena, ker je tudi teoretično izključena možnost, da se reši pada v II. razred. Prvenstvena tabela se ni spremenila. Zelo si je okrepil svojo pozicijo Maribor, ki je sicer še vedno na predzadnjem mestu, dasi ima 7 točk. Lice prvenstvene tabele je sledeče: 1. Ilirija 18 točk, 2. Rapid 12, 3. Primorje 9, 4. Hermes 9, 5. Jadrana 8, 6. Maribor 7, 7. Celje 1.

Vsled slabega vremena v Ljubljani igrišče ni bilo v najboljšem stanju in je bil poset žalibog zelo majhen. V nastopnem poročilu:

Maribor - Jadrana 3 : 1 (1 : 1).

Ne toliko z ozirom na rezultat, temveč bolj po predvedeni igri je presenetil Maribor, ki zboljšuje svojo formo od tekme do tekme. Močno pomlajeno moštvo se je prav lepo vrglalo ter predvedlo lepo ter neobičajno skupno in kombinacijsko igro, ki je precej nadkriljevala Jadrano. O dosežanju igri na prodore skoraj ni bilo več sledu. Zmaga je vsled tega docela realna in upravičena. Jadrana ni bil baš slab, kajti v polju je stala igra precej v ravnesovju, le v akcijah pred golom ni mogel paralizirati igre gostov. Taktično je bil sibičjsi od Mariborčanov. Mariborsko moštvo je zapustilo utis precejšnje vglajenosti, dočim je bil Jadrana nekako medel. Najboljše moči so imeli gostje v obrambi, nadalje srednji krilec ter leva spojka Vodeb in srednji napadalec Turina. Tudi ostali so v splošnem zadovoljevali.

Pri Jadrano moramo omeniti predvsem vratarja Vidmarja, ki je odbil precej prav tekih strelcov. Moštvi sta nastopili v sledeči postavi: Maribor: Geuer, Wagner, Vanda, Bergant, Hreščak I., Brunnjak, Vesnaver, Hreščak II., Turina, Vodeb, Skrobar. Jadrana: Vidmar Strickberger, Pečnik, Votčina, Bončina, Januš, Šimnovec, Bras, Rape, Jamnik, Kristan. Igra je bila v prvem polčasu docela odprta. Že v 5. minuti doseže Jamnik vsled nesporazuma obrambe gol za Jadrana, deset minut kasneje pa Maribor po Turini prav lepo izenači. Tik pred koncem polčasa spregleda sodnik izrazito roko v kazenskem prostoru Jadrana. Po pavzi je igra še vedno odprta vendar ob rahli premoči gostov, ki

dosežejo v 8. minuti po Vodebu drugi gol. Slede kritične situacije pred vrati domačinov, dokler ne pade slednjič v 33. minuti po Hreščaku II. tretji in zadnji gol za Maribor. Sodil je g. Vodišek.

Hermes : Primorje 0 : 0

Ta tekma je prinesla pričakovano ostro borbo, toda nepričakovan rezultat. In vendar je realen. Kolikor je imelo Primorje izgleda v prvem polčasu, ko je prevladovalo, toliko jih je imel tudi Hermes, ki je dominiral dve, tretjini drugega polčasa. Tekma je bila odigrana v nenavadnem tempu, sicer brez posebnih fines, toda zanimiva in napačna do končnega živjaja sodnika. Skratka, prvi tipična ogorčena borba za točke, v kateri se je sicer Hermes posluževal malo preveč osebne sile.

Postavi moštve: Hermes: Habicht, Pleš I., Zemljak, Marinko, Jesih, Batič, Klančnik Drachler, Pleš II., Uršič, Berdučki. Primorje: Erman, Slamič, Vidic, Bizjak, Windiš, Vrančič, Arhar, Erman, Čamernik, Jurkas, Rozman. Primorje diktira tempo ter je že takoj od starta gladko nadmočno. Izredno dobro disponirana primorjanska krilska vrsta, v kateri sta Windiš in Vrančič igrata glavno vlogo, nepretrogoma pošilja svojo napadalno vrsto v ogenj. Habicht, dober vratar Hermesa, je imel mnogo truda, da je ubranil svoje svetišče. Posebno zanimiv je bil izreden strel Ermana iz večje daljave, ki je končal na prečki. Po pavzi nekaj časa ista slika. Kmalu prevzame Hermes vodstvo, po tiskne Primorje v obrambo ter skuša na vsak način izsiliti odločitev. To prepreči deloma smola, deloma pa dobra forma vratarja Ermana. Višek napetosti doseže tekma, ko sedem minut pred koncem diktira sodnik enajstmetrovko proti Primorju. Zemljak strelja ostro, toda Erman drži v lepem stilu. V splošnem je bil Hermes medlejši kot v tekmi proti Iliriji, vendar je igral kot celota zelo enotno in zmiselno. Duša moštva je vsekakor mali Pleš, ki je bodisi v obrambi ali pa v napadu enako dober. Sodil je g. Strnad. Bila je to njegova prva tekma tekmata, vendar je kljub nekaterim nedostatom rešil nalogo dobro in objektivno.

Primorje rez. : Hermes rez. 2 : 2. Prvenstvena tekma rezerv.

Rapid : Celje 4 : 2 (3 : 0).

Rapid je zagotvil znano pravzaprav takoj v početnih fazah igre, kajti kasneje je bila igra popolnoma odprta ter mestoma celo ob rahli premoči Celjanov. V 4. 21. in 24. minuti doseže Rapid tri gole. Četrtili pade takoj po pavzi. Nato prevzamejo inicijativno Celjani ter zmanjšajo skore v 31. in 36. minuti. Borba je bila ostra in do konca zanimiva. Dober je bil Rapidov napad in branilec Barlovič, ki odhaja v ponedeljek k vojakom. V celjskem moštvu je bil najboljši igralec desno krilo Stožir. Sodnik g. Ochs.

Ostale nedeljske tekme

REKA: Skoraj neočepano je Ilirija odšla iz Ljubljane ter se odpeljala na Reko, kjer je v nedeljo igrala s tamošnjo Olimpijo. Brezdvomno je, da hoče naša sportna publika biti obveščena, kam in kdaj odhajajo naši klubi k tekmam z izvenljubljskimi moštvi. Toliko se sme pač od kluba zahtevati, da o tem javnost obvesti. Ilirija je na Reki z 0 : 3 (0 : 0) doživela poraz. Ta rezultat nikakor ne odgovarja močem in zmožnostim obeh klubov, čeprav se zmaga Rečanov ne more oporekati. Ilirija je bila v prvem polčasu povsem enakovredna Olimpiji, kar je razvidno že iz rezultata. Takoj po odmoru pa je bil Gabe precej ranjen ter je moral izstopiti. Na njegovo mesto je stopil Lado, Milan pa je igral levega krilca. V forwardu je zamenjal Milana Deklevo. Olimpija je dobro moštvo, ki je tudi tehnično na visoki stopnji. Zlasti dobra je njena igra z glavno. Od Ilirije se je odlikovala obramba. Revanžna tekma se vrši aprila ali maja meseca v Ljubljani. Naši nogometaši so bili na Reki sprejeti z izredno ljubeznjivostjo.

PRAGA: Slavija : Jugoslavija (Beograd) 7 : 2 (3 : 1), Vrbovice : Jugoslavija 7 : 4 (2 : 3), Slavija : DFC 4 : 2 (2 : 1), Sparta : Simmeringer (Dunaj) 2 : 1 (2 : 0).

Hladilnica in klavnica v Ljubljani

Med gospodarsko važnimi stavbami, ki jih zgradi ljubljanska občina tekem leta, zavzema hladilnica in preuredba klavnice pač prvo mesto. Sedanji ge- rentski svet se je tega v polni meri za- vedal in je takoj, ko mu je bilo izročeno gospodarstvo na našem magistratu, ukrenil vse potrebno, da se to pereče vprašanje čim prej reši. Delalo se je v tehničnem oziru in skrbejo se je za denar, ki se ga je slednjič tudi posre- žilo dobiti. Preuredba klavnice in hladilnice je razpisana in z delom se prične v drugi polovici maja. S tem bo izbrisan madež, ki je zadnja desetletja izpodbijal značaj gospodarske ljubljanskega občinskega gospodarstva, bodisi z ozirom na važ- nost gospodarskih naprav, ki so temelj in vir občinskih dohodkov, zlasti pa še v pogledu na velik pomen, ki ga imajo navedene naprave za ljudsko zdravje. Mesarski stan, ki zastopa eno najstarej- ših in tudi najvažnejših ljubljanskih obr- ti, dosega s tem svoj cilj, za kate- raga se je boril desetletja in desetletja. Imel bo steherni mesarski obrtnik svoj lastni hladilni prostor pod lastnim klju- čem, kjer bo varno shranjeval meso ob vsakem času in vrenemu brez opasnosti, da se mu pokvari ali izgubi kaj na vred- nosti. Mesarjem ne bo treba klavne ži- vne krmiti in klavi od dneva do dneva, kladlo se bo lahko na zalogo. Za konsumenta je pa važno, da bo lahko užival dobro, zdravo in obležano meso, ne pa meso živali, ki so bile tik poprej zaklane. Tudi slučaj, da včasih v vročem poletnem času skoro nisi mogel dobiti mesa, ki ni imelo že nekoliko duha, bodo izginili. Kar se je do sedaj v Ljubljani z mesom, s tem najvažnej- šim hranilom počeli delati, in kako meso se je moralo včasih uživati, vzbujajo že občudovanje potrpežljivosti ljubljanskih konsumentov. Vse naprave in poslopja, ki se bodo leto- zgradila, so samo deli velikega klav- niškega projekta, za katerega se je ob- čina odločila, da ga izvede polagoma. Cela naprava bo zgrajena v štiri, kakor so vse slične naprave bivše Avstrije, zlasti pa Nemčije. Vsi prostori, stavbe in pota so nameščena v skladu s prome- tom, za katerega velja načelo, da se ne sme nikjer križati in lomiti.

Naprava obstoji iz dveh delov, in si- cer klančine (rampe) za sejniščem za živino, ki je opremljena z vsemi potreb- nimi napravami, kakor trgovski hlevi, tehničnimi itd. To tvori zase celoto, ki je ločena od prave klavnice naprave s pregrado ali poslopji. K drugemu delu spadajo vsa klavniska poslopja. Sejni- šču najbližje stoji klavniski hlevi, za temi sledijo klavnici prostori in z njimi zvezane naprave, nato pa hladilnica. Ob hladilnici je posebna klančina za meso. Promet se razvije na sledeči način: Na sejniški dan kupim živino na sejni- šču, odnosno jo dobim z vlakom ter se mi jo dostavi na rampo pred sejniščem. Če nameravam to živino zaklati, jo po- stavim v klavniske hleve, jo pokoljem in meso spravim v hladilnico. Od tod ga vozim na trg, odnosno na železnico. Ves promet gre v eni črti, na eni strani se uvaža živina, na drugem koncu se odvaža meso. To leto bo izvedena polovica celega projekta, in sicer najvažnejši in najpo- trebnejši deli, kakor hladilnica, uredba klavnih prostorov in pa dovlačnica z rampo, oziroma klančina. Hladilnica bo stala na vzhodni strani pravokotno na doseganje klavne prostore, s katerimi bo zvezana s pokritim hodnikom. Izvršena bo po najmodernejših izkustvih, bodisi z ozirom na način hlajenja, kakor tudi v pogledu na notra- njo uredbo. Velika bo dovolj za prira- stek v prometu ter bo vrhu tega dana možnost povečave v vsakem slučaju in času bodisi glede zmoglosti strojev, ka- kor tudi glede prostora. Imela bo pet glavnih delov, in sicer predhladilnico, hladilnico, zmrzovalnico, nasoljevalnico in ledarno. 1.) Predhladilnica bo enoten prostor, kamor se bo spravljalo meso neposred- no po zakolu, da se nekoliko ohladi in osuši, predno se ga spravi v pravo hla- dilnico. Tukaj bo značajna temperatura med 6 in 8° C nad ničlo. 2.) Hladilnica bo večji prostor, ki bo razdeljen na 96 celic po 13,8, 11,5, 9,6 in 6,9 m² velikih, ki bodo tako nameščene, da je vsaka za sebe dostopna. V tem prostoru bo stalna temperatura 2 do 4° C nad ničlo. Celice se bodo dajale posameznim mesariem v najem. Ker se bo zrak v tem prostoru stalno menjal in bo poleg tega pomočan se z ozonom, se bo meso tu notri z lahkoto držalo do 6 tednov. 3.) Zmrzovalnica bo obstojala iz deset celic po 12,30, 11,50 in 6,90 m² velikih.

Temperatura bo tu 6° C pod ničlo. Sem se bo shranjevalo, oziroma vlagalo bla- go, od katerega hočemo, da se neome- jeno dolgo drži in da zmrzne. Navedeni trije prostori so nameščeni nadzemsko, tako, da mesa ne bo treba prenašati po nikakih stopnjah in ga prekladati, ampak se ga bo visečega prepeljavalo potom vrhnih tirov iz klav- nice naravnost v predhladilnico. 4.) Nasoljevalnica, ki se bo nahajala pod temi prostori, bo imela temperaturo med 6 do 8° C nad ničlo. Razdeljena bo istotako na celice in opremljena z vsemi potrebnimi pripravami za nasol- jevanje in prekajevanje mesa. 5.) Kakor vse moderne hladilnice, bo tudi ljubljanska imela ledarno ali izdelo- valnico ledu, kjer se bo po potrebi dnev- no lahko proizvajalo za 10.000 kg ledu iz čiste, zdrave vode. Ta naprava bo za Ljubljano, ki je poleti brez umetnega čisteza ledu, neprecenljivega pomena. Potrebujemo ga gostilničarji, kavarnarji, slaščičarji, bolnice, izvozničarji mesa itd. Hladilni stroji bodo prirejeni na amoni- jak po sistemu Linde, ki je uveden v 75 % vseh modernih hladilnih naprav po svetu. Hlajenje hladilnih prostorov se bo pa vršilo posredno s čistim zra- kom, pomočanim z ozonom. Zrak, ohla- jen na hladilniku, se bo po zračnih ce- voh z ventilatorji gnal v hladilne pro- store, odkoder se bo istočasno črpal slabeši in tople zrak, očistil in zopet dovaljal v hladilnik. S tem bo doseženo, da homo imeli v hladilnih prostorih stal- no isto temperaturo in vedno čist zrak. Kot pogonska sila za stroje bo služila parna moč. Obe dosežani klavnici bodeta isto- tako podvrženi veliki izpremembi. Pre- vsem se bo opustilo potratno takozva- no direktno kurjavo za pripravljane kropa pri mavžanju prašičev in izpiran- ju črev. Vsi kotli in voda se bodo greli s paro, ki se bo dovajala od parnih kotlov ob hladilnici. Razdelitev in ureditev dosežanih klavnih prostorov se bo izvršila kar najracionalneje in najmoderneje. Vsa- ko vzdrževanje težkih prašičev ali mesa bo odpadlo. V prašičji klavnici bodo n. pr. kotli za mavžanje, kjer se bo voda grela s paro. Tu se žive prašiče prižene iz hlevov po mali klančini v po- seben prostor, kjer se jih omami z udar- cem in zakolje. Potem se jih zvali v gori navedeni kotel z vročo vodo, od- kod se jih po par minutah s posebno

pripravo z lahkoto potegne na mizo, kjer se jih očisti ščetin, nesnage ter opere. Ko je žival čista in opraana, se jo obesi na posebne nihajoče kljuke, s ka- terimi prašič potuje dalje. Na teh klju- kah se ga lahko razdelja, to je da se ga izprazni, preseka itd. Na podoben na- čin bo urejena tudi klavnica za drob- nico in govedo. Zaklano žival ne bo tre- ba nič preobešati, ampak se jo na isti kljuki po vrhnih tirih prepelje lahko kamor se jo hoče. Uredili se bodo istočasno tudi za iz- piranje drobovja in črev posebnih prostori, ki bodo opremljeni z mrzlo in toplo vodo. Adaptirali se bodo posebni gar- derobni prostori in umivalnica za del- lavce. Občina polaga vso važnost na to, da bo hladilnica vzorna in brezhubna. V svrhu študija, kako izgledajo slične moderne naprave po drugih krajih, je od- poslala strokovne komisije v Avstrijo, Čečkoslovaško in Nemčijo. Načrti za hladilnico in preuredbo klavnice so se izdelavali na podlagi poročil teh komi- sijnih in na podlagi obsežne tozadevne literature z vso natančnostjo in vestno- stjo. Pri izdelavi celega projekta seve- da se je oziralo predvsem na potrebe Ljubljane in se je računalo z obstoječi- mi razmerami. o bo cela stvar dovršena in bo v pol- nem obratu, bomo lahko ponosni nanjo, ker bo izvedena na način, da bo lahko tudi drugim za vzor.

dvorane. Tudi v govoru je treba dosledno- sti. Čudno se sliši, če govori igralec en stav- ku pa že zaide v dialekt. Pa to so malen- kosti, ki bodo z doslednim popravljanjem in vztrajno vajo izginile same od sebe. Kraljeva soba bi bila lahko bolj razkošno opremljena. Balet, ki ga je izvajala ženska deca, je bil na splošno zahtevno ponavljaj- trud, ki ga je imela ses. Gernecl Anka z mladimi baletkami je ni bil zastoj. Tudi njen solo - ples je ugajal. Hvalevredno je omeniti tudi tamburaški zbor, ki svira med odmorji melodiozne skladbe, da se ne opa- zi niti daljši premor, zato je želeli, naj se kulise pričrvtijo, da se ne stresajo, ko od- pre kdo vrata in stopi na oder. Suflerke to pot ni bilo slišati. Še enkrat: bil je prav prijeten, užitek poln večer, kakršnih si že- limo še mnogo, vsem igralcem in igralkam pa k uspehu čestitamo. ŠOSTANJ. V nedeljo sta gostovala na našem odru v Sokolskem domu člana celjskega mestnega gledališča G. Pfeifer in gđ. Mirnikova z Nicodemijevu veseloigro »Zora dan in noč«. Nastop dveh tako odličnih igralcev na podeželskem odru je naravno pomenil za Šostanj praznični dogodek, ki kateremu se je zbrala množestvena pu- blika, ki ni štedila z zasluženim priznanjem in iskreno hvaležnostjo obema gostoma, ponovno celo na odprti sceni. Gđ. Mirni- kovi je bil poklonjen lep sopeč. BREŽICE. Potniki, ki jih pripelje pot v naše mesto, se zgražajo nad slabim stan- jem poslopji, ki so lasti graščine grofa At- temsa. Dočim so že vsi brežiški posestniki hiš, tudi najbogatiji kočarji, svoje hiše in poslopja popravili, se poznajo na graščin- skih poslopjih še vedno sledovi potresa iz leta 1917. Tako je na primer požarni zid tkov, »graščinske kašče« še vedno z des- kami zaplankan. Graščinska klet, ki se na- haja poleg meščanske šole je pa sploh bolj podobna razvalini, kakor kleti. Opornj zid na desno od vhoda v grad pa sploh že vist popolnoma na cesto in se bo pri prvem na- livu najbrže zrušil na trotoar in pokopije lahko pod seboj mimoidoče. Tudi ima breži- ska graščina po navadi najbolj podprane ograje pri svojih parkih in vrtovih. Ker prodaja graščina vsako leto lastnega stavbe- nega materiala za težke milijone vrednosti, bi si lahko držala tudi svoja poslopja v do- brem stanju. Izdajatelj in lastnik: »Konzorij« Jutra. Odgovorni urednik: Fran Brozovič. Tisk Narodne tiskarne v Ljubljani.

Dopisi

JESENICE. Redni občni zbor podružnice Jugoslovske Matice na Jesenicah se vrši v četrtek dne 26. marca ob 7. uri zvečer v restavraciji Tancar z občinskim dnevnim re- dom. Istotam se vrši ob pol 8. uri zvečer istega dne redni občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. LITIJA. V nedeljo dne 15. m. tu na praz- niki dne 19. m. je priredil dramatični od- sek litiškega Sokola igro »Krojaček — ju- naček«. Igralo se je popoldne in zvečer, obkret se je dosegel popoln moralen in gromak uspeh, za kar gre vsa zahvala re- žiserski ses. Z. Borštarjevi. Igralci in igral- ke so bili po večini prvaki na odru, koliko truda da študij take igre z novimi moči- vi le oni, ki je imel z takim delom že posla. Naravno je, da je imela vsa uprizaritev še nekaj malenkostnih režijskih hib, ki se pa dajo odpraviti, če se popravljajo napake iz

Mali oglasi

Mall oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—. Zenitve, dopisovanje ter oglasi stroj- trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.—. Najmanjši znesek Din 10.—.

Obri: Slavnike, Važenca, Notarsko uradnico, Učence, Izvežbano stroki, Slaščičar, pomočnik, Knjižovodnikjo, Klno-operator, Učena, Več mesarjev, Postrežnica, Laborant, Dekle, Kraljevskega vajenca, Važenca, Notarsko uradnico, Učence, Izvežbano stroki, Slaščičar, pomočnik, Knjižovodnikjo, Klno-operator, Učena, Več mesarjev, Postrežnica, Laborant, Dekle. Blagajničarka, Otroški vozček, Žensko kolo, Bukovih drv, Damsko kolo, Gorenjska nar. noša, Trda drva, Foto-apat, Pridelki, Vino na debelo, Čevljarški stroj, Razno pohištvo, Otroški vozčki, Avto »Praga«, Motorno kolo, Špecerijsko stelažo, Smreke, Voz z diro. Okna, Stiskalnica, Srebrne krone, Mobilnica, Foto-apat, Pridelki, Vino na debelo, Čevljarški stroj, Razno pohištvo, Otroški vozčki, Avto »Praga«, Motorno kolo, Špecerijsko stelažo, Smreke, Voz z diro. Mlajša natakarica, Soba, Opremljena soba, Samostoj. gospod, Snazno sobo, Gospodična, Na stanovanje, Lepa soba, Opremljeno sobo, Zamenjam, Opremljeno sobo, Kapital, 150.000 D. posojila, Sostanovalec, Gospod, Na stanovanje. Prodaja lesa na panju, Dopisje, Inteligentna gospa, Blondinka, Little and Fread, Ženitve, Gospodična, Mlada gospodična, Alasba, Harmonika, Klavir, Za zganjekuho, Trgovec, Roman, Ulenspiegel in Lam Dobrin, Junaka veseljaka iz dežele Flanderske, Stane broš. Din 60.—, brez pošil- nine. Prodaja v knji- garni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54. (Nasproti gl. pošti.) Vsak dan sveže namočena 144 polenovka Anton Verbič, Ljubljana. Ferdo Primožič parketar in mizarski mojster LIUBLJANA, Trnovski pristan 4 se priprava za dobavo in polaganje hrastovih in bukovih parketi, popraviljanje in struženje starih podov in vsa v mizarsko stroko spadajuča dela 292/2

Obri: Slavnike, Važenca, Notarsko uradnico, Učence, Izvežbano stroki, Slaščičar, pomočnik, Knjižovodnikjo, Klno-operator, Učena, Več mesarjev, Postrežnica, Laborant, Dekle. Blagajničarka, Otroški vozček, Žensko kolo, Bukovih drv, Damsko kolo, Gorenjska nar. noša, Trda drva, Foto-apat, Pridelki, Vino na debelo, Čevljarški stroj, Razno pohištvo, Otroški vozčki, Avto »Praga«, Motorno kolo, Špecerijsko stelažo, Smreke, Voz z diro. Okna, Stiskalnica, Srebrne krone, Mobilnica, Foto-apat, Pridelki, Vino na debelo, Čevljarški stroj, Razno pohištvo, Otroški vozčki, Avto »Praga«, Motorno kolo, Špecerijsko stelažo, Smreke, Voz z diro. Mlajša natakarica, Soba, Opremljena soba, Samostoj. gospod, Snazno sobo, Gospodična, Na stanovanje, Lepa soba, Opremljeno sobo, Zamenjam, Opremljeno sobo, Kapital, 150.000 D. posojila, Sostanovalec, Gospod, Na stanovanje. Prodaja lesa na panju, Dopisje, Inteligentna gospa, Blondinka, Little and Fread, Ženitve, Gospodična, Mlada gospodična, Alasba, Harmonika, Klavir, Za zganjekuho, Trgovec, Roman, Ulenspiegel in Lam Dobrin, Junaka veseljaka iz dežele Flanderske, Stane broš. Din 60.—, brez pošil- nine. Prodaja v knji- garni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54. (Nasproti gl. pošti.) Vsak dan sveže namočena 144 polenovka Anton Verbič, Ljubljana. Ferdo Primožič parketar in mizarski mojster LIUBLJANA, Trnovski pristan 4 se priprava za dobavo in polaganje hrastovih in bukovih parketi, popraviljanje in struženje starih podov in vsa v mizarsko stroko spadajuča dela 292/2

ALEKSANDER DUMAS ZVEŠTOBA DO GROBA (LA DAME DE MONSOREAU)

100

«Ničesar ne pozabljam, gospa, nasprotno, predobro se spominjam, in zato sem tembolj srečen. Ali ne poimite, koliko bom trpel, če moram v Pariz in bom toliko milij od vas proč? Srce se mi lomi, Diana!»

Diana pogleda Bussyja. V njegovih očeh je bilo toliko boli, da je mladi ženi postalo toplo okrog srca. Po daljšem premišljevanju mu pravi:

«No, Louis, vi greste v Pariz, pa jaz tudi!»
«Kako, bo li mogoče? Ali boste zapustili gospoda de Monsoreaua?»

«Če bi ga tudi mogla, bi on ne pustil mene. Ali i on pojde v Pariz.»

«Ranjien in bolan, kakor je sedaj? To je težko mogoče!»
«On pojde z nami, vam pravim!»

Diana je sedaj spustila Bussyjevo roko in stopila k vojvodi, ki je zelo slabe volje odgovarjal Monsoreauu, okrog čegar nosilnice so stali tudi plemiči Ribeirac, Livarot in Antragnet. Ko zagleda Diano, se vojvodi obraz razjasni. Ali razjasnitve je bilo kakor svetel blisk med dvema oblakoma, kajti Diana pristopi k Monsoreauu. «Monseigneur,» pravi z lepim nasmeškom, «pravijo, da je vaša visokost strasten ljubitelj lepega cvetja. Pridite, pa pokažem vaši visokosti najlepše cvetje v Anžoviji!»

Franjo Anžovinec ponudi Diani udvorljivo roko.

«Kam vodite monseigneur,» nemirno vpraša Monsoreau.

«V steklene grede, v cvetličnjaki!»
«Dobro!» pravi Monsoreau. «Ponesite tudi mene v cvetličnjak.»

«Zares,» si misli Remy, «hvala bogu, da nisem jaz usmrtil grofa, ker se bo itak kmalu sam!»

Diana se nasmehe Bussyju z izrazom, od katerega si je obetal največjih slasti, in mu prišepeta: «Gospod de Monsoreau ne sme slutiti, da odidete iz Anžuja, vse drugo prepustite meni!»

«Dobro!» odvrne Bussy, in se približa vojvodi, Monsoreauova nosilnica pa je bila skrita za grmovjem. Z nekaj besedami mu razloži, da je najbolje, ako Monsoreauu ničesar ne omeni o predstojećem pomirjenju med kraljem in vojvodo,

ker da se ne more zanašati navrhovnega lovskega mojstra. Nezaupljivi Franjo je uvidel Bussyjeve razloge. Tako so prišli v cvetličnjak, Diana se je vojvodi nasmehnila čarobneje ko kedaj poprej. Bil je ves zadivljen in ji je dvoril na vse pre-

tege. Vojvoda je vstopil v cvetličnjak prvi, za njim Diana, ko so pa hoteli prinesiti še Monsoreaua, se je izkazalo, da so vrata cvetličnjaka preozka, in da ne more nosilnica za njima. Tako je grof moral ostati zunaj, plen najraznovrstnejših občutkov in upov bolestone ljubosumnosti, ki je imela le preveč povoda, kakor se je sam zavedal. Ali Diana je vstopila, ne da bi se

ozirala na obupne kretnje svojega moža. Bussy je popolnoma razumel kretnje in namene mlade žene, zato je z nasmeškom na ustnih ostal pri Monsoreauu in mu rekel z največjim mirom: «Zaman vsi poizkusi, gospod. Ta vrata so preozka, tu notri ne boste mogli!» «Monseigneur, monseigneur!» kliče Monsoreau, «ne hodite v cvetličnjak, v njem so izparine cvetlic, ki lahko škodujejo vašemu zdravju (takratno splošno naziranje), v njem je otrovno prekomorsko cvetje!» Jedva pa je v velikem razburjenju to izrekel, se je onesvestil. Remy je zapovedal, da bolnega ranjenca odnese v njegovo sobo in vpraša na to svojega gospodarja, kaj sedaj ukazuje.

«Eh, za vruga, dovrši, kar si tako dobro započel, pri njem ostani in ga izleči!» mu ta ljuto odgovori in ga očitajoče pogleda. Nato javi Diani nezgodo, nakar je ona takoj ostavila vojvodo in odšla v dvorec.

«Ali se nam je posrečilo?» vpraša Bussy Diano, ko je stopala poleg njega.

«Mislim da,» mu ona odgovori ravno tako naglo in tiho, «vsekakor ne odhajate popreje, dokler vam Jerica nečesa ne pove.»

Kmalu po povratku Diane se je njen mož zopet onesvestil. Hotel je vstati ali Remy ga je poveznil nazaj na posteljo. Monsoreau vzdihne in se ozre, ko pa zagleda Diano, ji reče:

«A, tukaj ste, gospa? Vrlo me veseli, da ste tukaj, da vam morem povedati, da odpotujemo še nocoj v Pariz!» Zaman je Remy kot zdravnik ugovarjal, Monsoreau je ostal pri svoji odločitvi, in Diana je s tajnim znakom povedala zdravniku, naj molči. Vojvoda pa se je med tem pripravil, da se poslovil. Najprisrčnejše se je baronu zahvalil za sprejem in sedel na to na konja. Ta čas se pojavi Jerica in javi vojvodi glasno, da se njena gospodarica zaradi nenadnega poslabšanja v stanju njegovega soproga ne more na svoje obžalovanje posloviti od visokega gosta, potem se pokloni, Bussy pa pove stih, da bodo še nocoj odpotovali v Pariz. Gostje odidejo. Med potjo se je Franji že zdelo napačno, da je tako naglo pristal na materine želje in na povratek v Pariz, ker mu je bilo na tihem žal, da mora od Diane, ki se mu je tako ljubeznjivo smehljala. Vojvoda je zares mislil, da velja vse to njemu in njegovi lepoti. «Čui, Bussy,» pravi spremljevalcu, «razmišljal sem!» «Dobro, monseigneur, o čem?» «Ne bi li bilo razumnejše od mene, da ne uvažujem razlogov svoje matere?» Po daljšem razgovoru se odloči vojvoda, da ostane še osem dni v Anžoviji, zbere svoje plemstvo in tako pokaže, da ima moči in da ni odločen, Bussy na videz pristane na njegovo mnenje: «Da, zares, ni slaba ta misel, da odlašate... toda, premisliti treba, da li ne bi to škodovalo vašim koristim. Na primer kralj...» «Kaj, kralj?» ...

«No, kralj ne bi vedel, kaj pravzaprav nameravate, mogoč bi se razljutili. Zelo je razdražljiv.» «Da, tudi to je res. Kaj pa, če koga pošljem, ki bi mojega brata šel pozdravit in mu javil, da se vrnem čez osem dni, To bi mi dalo teh osem dni, ki so mi potrebni?»

«Jutrov» roman LUCIFER

Katerega skociaskega napeta vsebina, prepletena s fantastičnimi spletkami od začeta do konca, ki prinašajo navdušenemu čitatelju s interesantnim razmotiranjem vsake njegove scene, ki mu še sledi razčlenjevanje in konstatiranje in zopet presenečenje tako, da so čitatelji nestrno pričakovali vsako nadaljevanje romana, je izšel in se dobiva pri upravi «Jutra» v Ljubljani.

Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za domače knjižnice.

Boj zabavati Vas ne more nobena knjiga!

Verana stano Din 87—, Broširana pa Din 45—.

Najnovejša izjava do!

Brezkvarjenja blaga kemično saženje in vsakovrstno barvanje obiek 182 a

ANTON BOG

Ljubljana, Selenburgova ul. 6, I. nadst. Glince-Vit 46.

Priporočamo nove izdaje

Janko Kersnikovič romanovi

Cyclamen

Broš. 22 Din, vez. 27 Din, pošl. 1'25 Din

Agitator

Broš. 18 Din, vez. 23 Din, pošl. 1'25 Din

Izdala jih je

Tiskovna zadruga v Ljubljani

Najnovejši modeli

ravnokar došli v modnem salonu

Stuchly-Maške

LJUBLJANA
Zidovska ulica 3

Cene nizke. - Preoblikanje in predelanje se izvršuje točno.

Ažurira in entla

volno v vsch barvah 24-a

Toni Jager-Ceruo

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Kamnoseki

se izkalo za obdelovanje granita v granitnem na Pohorju. Opisni na 1:70-a poštni predal 90 Cella.

Razglas

Pozor, stavbena podjetja!

Šumska uprava v Kranjski gori odproda takoj svojo napravo za centralno kurjavo, ki se jo lahko vsak čas ogleda na licu mesta. Tozadevne ponudbe naj se vpošljejo do 4. aprila.

1500 Šumska uprava.

Za gospode

nanovo snitane cene

srajce, bele,	prej 89 sedaj 79 Din
• s pique pral	108 98
• l-a chiffon	148 138
• track	165 148

Kravate po znetno znižani cenah do 25% popusta

A. Šinkovec nasl. K. Soss

Ljubljana, Mesni trg 12. 77-a III

Zahvala.

V težkih urah, ki nam jih je zadala neizproсна usoda, ugrabivša nam naše najdražje, našo preblago mamo

Josipino Gomišek

Je sočuvstvovalo z nami obilo plemenitih src.

Na svoj godovni dan je ležala med venci in šopki prvega pomladanskega cvetja, ki ste ga ji poklonili iz ljubezni in spoštovanja v zadnji pozdrav.

V častnem številu ste jo spremili na njeni zadnji poti in se tako pristrčno poslovili od nje z ginljivim petjem.

Vam vsem naša topla, naša iskrena zahvala.

Globoko potrjim pa ostenejo vsa ta plemenita dejanja v veliko tolažbo.

Žalujoci ostali.

1488a

Vsak Jugoslovan mora poznati svojo domovino!

Vse, kar moraš vedeti, dobiš v knjigi

Melik: Jugoslavija

Celotno delo stane na slabšem papiru Din 110 na boljšem Din 140 brez poštnine

Prodaja se v knjigarni

Tiskovne zadruga v LJUBLJANI

Prešernova ulica 54 nasproti glavne pošte

VELIKI ZEMLJEVID SLOVENIJE

Merilo : 1 : 130.000

za urade, šole, pisarne in javne lokale, z najnovejšo politično razdelitvijo Slovenije v okrožja in z najnovejšo državno mejo je pravkar izšel.

Nenačepljen zemljevid, sestavljen iz šest listov stane 120 Din nalepljen na močnejši papir s platnenimi pregibi 240 Din nalepljen na platno s palicami 360 Din

Zemljevid se naroča v

knjigarni Tiskovne zadruga v LJUBLJANI, Prešernova ul. 54

nasproti glavne pošte

Oglašujte v „Jutru“

ZNANOST IN VERA

VEDOSLOVNA STUDIA

NAPISAL

DR. FRANCE VEBER,

VSEUČILNI PROFESOR

KNJIGA STANE DINARJEV 65— BREZ POŠTINE

NAROČA SE V KNJIGARNI TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. 54, NASPROTI GLAVNE POŠTE

Modni salon

Barborič-Završan

Ljubljana, Mesni trg št. 7

priporočila velike zaloge evlennih ljubikov, slavnikov in nakita po zelo nizkih cenah.

150-a

Slavniki od 80 dinarjev naprej.

Prodam hišo

s trgovino in pekarijo, zraven dve stavbeni parceli, na jako prometnem industrijskem kraju v mestu radi družinskih razmer.

Potreben kapital 200.000 dinarjev. 1451-a

Ponudbe je poslati na upravo „Jutra“ pod „Zlata ruda-1451“.

St. 6742/25/ref. IX. 1500-a

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo

zidarskih in drugih obrtniških del pri zgradbi 7. mestne stanovanjske hiše za Bežigradom.

Vsi potrebni pripomočki se dobe proti povračilu nabavnih stroškov pri mestnem stavbnem uradu, Lingarjeva ulica št. 1.

Ponudbe za posamezna obrtniška dela bode vložiti najkasneje do 6. aprila 1925 do 11. dopoldne pri gori imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 20. marca 1925.

Josip Primc

trgovec, prekajevalec, mesar in hišni posestnik,

dne 22. marca 1925 ob 9/15 popoldne, po dolgi, mučni bolezni, v 42. letu starosti, previden s tolažili za umirajoče, za vedno zapustil.

Pogreb preblagega pokojnika bo v torek, dne 24. marca 1925 ob 1/2 5. popoldne iz hiše žalosti, Delarska ulica št. 8, k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale v domači župni cerkvi Sv. Petra.

Bodi Ti lahka zemljica, zlati naš atek!

V LJUBLJANI, dne 23. marca 1925.

Rozalija Primc, soproga   Milka, Šetka, hčeri

in vse ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni savod v Ljubljani.

Narodna tiskarna

Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5

izvršuje tiskarska dela v vsaki množini in sicer: uradne tiskovine, cenike, kuverte, račune, hranilne in zadrudne knjižice, poročna naznanila, vabila, cirkularje, vstopnice, etikete, mrtvaška naznanila, zavitke, časopise in vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in cenovno. Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“, Prešernova ulica 7

Za mladino

naročite novi knjigi!

Filip Dom. Kako se se vrage ženili.
Broširano 30 Din, vezano 35 Din, poštnina 1'50 Din.

Levstik Vlad. Deček brez imena.
Broširano 25 Din, vezano 30 Din, poštnina 1'50 Din.

Knjigi se naročata pri

knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.